

OBSAH

1 SLOVO PŘEDSEDY JOSEFA BEDNÁŘE	3
2 LEGISLATIVNÍ ČINNOST.....	5
3 APLIKACE ZÁKONA V OBLASTI ANTITRUSTU A FÚZÍ.....	8
3.1 DOHODY OMEZUJÍCÍ SOUTĚŽ	9
3.2 ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ.....	11
3.3 SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ	13
3.4 ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ.....	16
4 VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	19
5 VEŘEJNÁ PODPORA	25
6 SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE	29
7 ŽALOBY PROTI ROZHODNUTÍM ÚŘADU	31
8 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	32
9 INFORMAČNÍ ČINNOST ÚŘADU	35

1 SLOVO PŘEDSEDY JOSEFA BEDNÁŘE

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) je ústředním orgánem státní správy, jemuž přísluší vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonávat dohled při zadávání veřejných zakázek a kontrolu ve vztahu k poskytování veřejných podpor. Ochrana hospodářské soutěže před jejím omezováním v podobě protisoutěžních praktik, kterými jsou kartelové dohody nebo zneužívání dominantního postavení, nebo v důsledku spojování soutěžitelů, má za cíl zachování efektivního konkurenčního prostředí. To vede nejen k výrazným výhodám pro konečné spotřebitele v podobě nižších cen, vyšší kvality a širšího výběru zboží, ale zvyšuje rovněž konkurenceschopnost soutěžitelů.

Činnost Úřadu byla v roce 2003 zaměřena především na přípravu členství České republiky v Evropské unii. Od 1. května 2004 se právo Evropských společenství týkající se hospodářské soutěže a veřejné podpory stalo na území České republiky přímo aplikovatelným. Úřad proto vypracoval návrh novely zákona o ochraně hospodářské soutěže, který mu umožňuje vedle národního soutěžního práva aplikovat právo komunitární a účinně tak spolupracovat s Evropskou komisí a s antimonopolními úřady členských zemí EU v rámci Evropské soutěžní sítě. V souladu s komunitárním právem byl připraven zákon upravující vztahy v oblasti veřejné podpory, jelikož dnem vstupu ČR do EU přešla rozhodovací pravomoc týkající se povolování výjimek ze zákazu veřejné podpory na Evropskou komisi. Úřad bude nadále monitorovat poskytování této podpory. Od 1. května 2004 nabyl účinnosti také nový zákon o veřejných zakázkách, který mj. odstraňuje diskriminaci zahraničních uchazečů a proti dosavadnímu zákonu upravuje zcela nově postupy zadavatelů při zadávání veřejných zakázek.

Úřad se v roce 2003 v rozhodovací činnosti zaměřil především na rychlé a účinné odstranění příčin a důsledků nejzávažnějších protisoutěžních praktik a zabránění vzniku či posílení dominantních struktur. Důkazem toho jsou dvě nejvyšší pravomocně uložené

pokuty v historii Úřadu. Šesti distributorům pohonných hmot byla za vzájemné sladování cen uložena sankce v úhrnné výši 313 mil. Kč a společnosti Český Telecom 81,7 mil. Kč za zneužití dominantního postavení. Poprvé byla Úřadu předložena dohoda narušující soutěž se žádostí o prominutí pokuty ve smyslu Leniency programu, který umožňuje mírnější režim zacházení se soutěžiteli, kteří dobrovolně kartel oznámili a předložili důkazy o jeho existenci.

V oblasti veřejné podpory se Úřad ve spolupráci s Evropskou komisí věnoval mimořádně náročnému zpětnému posuzování veřejné podpory poskytnuté od 10. 12. 1994 českým bankám. V rámci rozhodovací činnosti ÚOHS řešil řadu složitých případů spojených se sektorem ocelářství.

V oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek se zvýšila celková složitost projednávaných řízení. Jednalo se zejména o případy nejzávažnějšího porušení zákona, za které byly v mnoha rozhodnutích uloženy sankce.

Významnou změnu ve vztahu mezi Úřadem a Evropskou unií znamenalo uzavření tzv. negociačního procesu, tedy jednání o přístupu

České republiky do EU. Důležitým projevem této změny byla možnost českých zástupců účastnit se činnosti veškerých pracovních orgánů ve struktuře Evropské komise a Rady již v období mezi podpisem Přístupové smlouvy a 1. květnem 2004. Po tomto datu má ÚOHS povinnost zajišťovat plnou součinnost v postupu s Evropskou komisí a soutěžními úřady členských zemí Unie a také spoluzodpovědnost při přijímání rozhodnutí s komunitární dimenzí na jednání poradních výborů pro restriktivní praktiky a fúze.

Zástupci Úřadu se v průběhu roku 2003 zúčastňovali zasedání Soutěžního výboru OECD a jeho pracovních skupin. Spolupráci se zahraničními soutěžními úřady a mezinárodními organizacemi formou výměny zkušeností a snahu o konvergenci jednotlivých aktivit po-

važuje Úřad za jednu ze svých priorit. ÚOHS usiluje jak o navázání úzkých bilaterálních vztahů, tak o aktivní spolupráci se zahraničními soutěžními úřady v rámci multilaterálních iniciativ - především Mezinárodní soutěžní sítě a Sítí evropských soutěžních úřadů.

ÚOHS má ambice být moderní institucí, aplikující nejmodernější poznatky z oblasti soutěžního práva a svou aktivní činností podporovat a chránit účinnou konkurenci a z ní plynoucí benefit pro konečného spotřebitele.

2 LEGISLATIVNÍ ČINNOST

Legislativní činnost Úřadu byla v roce 2003 zaměřena především na přípravu členství České republiky v Evropské unii. Od 1. května 2004 se právo Evropských společenství týkající se hospodářské soutěže a veřejné podpory stalo na území ČR přímo aplikovatelným a ke stejnému datu musely být plně transponovány i příslušné směrnice týkající se zadávání veřejných zakázek. ÚOHS vypracoval návrh rozsáhlé novely zákona o ochraně hospodářské soutěže. Tato novela č. 340/2004 Sb. vstoupila v platnost dnem vyhlášení 2. 6. 2004. Dále Úřad navrhl znění nového zákona o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory, který byl jako zákon č. 215/2004 Sb. schválen a nabyt účinnosti dne 1. května 2004. Rovněž návrh zákona o veřejných zakázkách, který Úřad zpracoval spolu s Ministerstvem pro místní rozvoj, byl schválen a vyšel ve Sbírce zákonů pod číslem 40/2004 Sb. s platností od 1. 5. 2004.

OBLAST HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

NOVELA ZÁKONA

Po vstupu České republiky do Evropské unie se i na jejím území stalo bezprostředně aplikovatelným komunitární soutěžní právo, především články 81 (zakázané dohody) a 82 (zneužití dominantního postavení) Smlouvy o založení Evropských společenství a Nařízení Rady EU tato ustanovení provádějící, jakož i Nařízení Evropské komise o blokových výjimkách ze zákazu tzv. kartelových dohod. Je proto povinností České republiky zajistit, aby komunitární soutěžní právo mohlo být na jejím území v plném rozsahu efektivně aplikováno. V souvislosti s rozšířením Evropské unie přijala Rada EU nové Nařízení č. 1/2003 týkající se zakázaných dohod a dominantního postavení a Nařízení č. 139/2004 týkající se spojování soutěžitelů, která musí být rovněž implementována do českého právního řádu. Úřad proto vypracoval návrh novely, kterou se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích. Tyto změny mají zajistit efektivní aplikaci českého i komunitárního práva po vstupu České republiky do Evropské unie

a dále přiblížit české soutěžní právo právu komunitárnímu. Pravomoc aplikovat komunitární soutěžní právo bude rozdělena mezi Evropskou komisi a soutěžní úřady jednotlivých členských států Evropské unie. Ty budou úzce spolupracovat v rámci tzv. sítě ECN (*European Competition Network*). Schválená novela proto především zajišťuje, že Úřad bude moci aplikovat komunitární soutěžní právo (vedle práva národního) a spolupracovat v rámci sítě ECN. Komunitární právo dále vyžaduje, aby na území České republiky mohla proběhnout šetření prováděná Evropskou komisí. Ta budou moci výjimečně a s předchozím souhlasem soudu proběhnout i v jiných než obchodních prostorách, například v bytech vedoucích pracovníků soutěžitelů, jejichž jednání je prošetřováno.

Vedle řešení těchto problémů, Nařízeními přímo vyžadovaných, byla na základě zmíněné novely prohloubena harmonizace mezi českým a komunitárním soutěžním právem. Od přijetí dosavadního zákona o ochraně hospodářské soutěže v roce 2001 totiž došlo na komunitární úrovni k některým změnám, jejichž promítnutí do práva národního dále posunulo českou právní úpravu směrem ke komunitární. V oblasti dohod narušujících soutěž spočívá hlavní změna v upuštění od dosavadního principu **tzv. individuálních výjimek**. Soutěžitelé již nebudou muset Úřad pro ochranu hospodářské soutěže žádat o povolení výjimky ze zákazu určité dohody, ale budou-li splněna zákonem stanovená kritéria, bude taková dohoda považována za platnou od počátku. Současně se zvýšila prahová hodnota u tzv. pravidla *de minimis*, které z obecného zákazu vylučuje dohody mezi soutěžiteli, jejichž jednání vzhledem k jejich podílu na trhu nepředstavuje závažné riziko pro hospodářskou soutěž, a to z tržního podílu do 5 % u dohod horizontálních a 10 % u dohod vertikálních na 10 %, resp. 15 %. Tyto změny by měly mít příznivý dopad na rozvoj především malého a středního podnikání.

U dohod narušujících soutěž i zneužití dominantního postavení se ruší **tzv. určovací řízení**, stejně jako je tomu v řízení před Evropskou komisí. Zaveden byl nový právní institut rozhodnutí

o **uložení opatření navržených účastníky** řízení, které umožňuje zastavení řízení a odstranění nebezpečí narušení hospodářské soutěže, aniž by muselo být vydáváno rozhodnutí o tom, že byl porušen zákon.

Významné změny přinesla novela v oblasti spojování soutěžitelů, **tzv. fúzí**. Došlo k novému vymezení **tzv. notifikačních kritérií** určujících, která spojení vyžadují povolení Úřadu. Podle dosavadní úpravy bylo třeba notifikovat mnoho fúzí, jejichž dopad na trhy České republiky byl zanedbatelný. Nově by měla být notifikována jen spojení, u kterých je dán jasný *lokální nexus* k národním trhům, což Úřadu umožní plně využít své zdroje pro řešení těch nejzávažnějších případů.

BLOKOVÁ VÝJIMKA

Vzhledem k tomu, že Evropská komise přijala v roce 2002 novou obecnou (blokovou) výjimku pro určité kategorie vertikálních dohod o distribuci a servisu motorových vozidel, vydal Úřad v lednu roku 2003 vyhlášku, kterou byla tato bloková výjimka transponována. V souvislosti s uzavřením Smlouvy o přistoupení k Evropské unii byla tato vyhláška v červenci roku 2003 novelizována s plnou účinností od 1. listopadu 2004. Vyhláška zavádí přísnější pravidla proti omezování hospodářské soutěže a vytváří vhodnější podmínky pro efektivní soutěž mezi jednotlivými výrobci, prodejci i poskytovateli služeb při

prodeji nových motorových vozidel, náhradních dílů na motorová vozidla a poskytování opravárenských a údržbářských služeb. Prodejci mohou podle nové právní úpravy prodávat motorová vozidla více než jedné značky a zároveň nebudou mít povinnost provádět jejich opravy a údržbu. Vyhláška mj. vytváří prostor pro další konkurenci na trhu oprav a údržby motorových vozidel ze strany nezávislých opravárenských společností.

OBLAST VEŘEJNÉ PODPORY

Problematika veřejné podpory byla do 30. dubna 2004 komplexně upravena zákonem č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře. Zásadní změnou spojenou se vstupem České republiky do Evropské unie je skutečnost, že se komunitární právo veřejné podpory stalo přímo aplikovatelným a bezprostředně použitelným a pravomoc rozhodovat o poskytování veřejné podpory přešlo přímo na Evropskou komisi. Proto byl připraven a schválen nový zákon, který od 1. května 2004 nahrazuje předcházející právní úpravu a **vytvořil právní rámec k tomu, aby bylo zabezpečeno plnění úkolů České republiky v souvislosti se vstupem do EU a aby byla zajištěna potřebná součinnost Úřadu s Komisí při výkonu jejích pravomocí.**

Nový zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě vztahů v oblasti veřejné podpory, především stanovuje, že Úřad bude spolupracovat s poskytovateli veřejné podpory v souvislosti s jejím oznámením

Koncem dubna 2003 zavítal na ÚOHS premiér Vladimír Špidla (foto vlevo). Tato návštěva vzbudila značný zájem novinářů. Během schůzky s předsedou Josefem Bednářem (foto vpravo) byly mj. projednány otázky nové legislativy.

Evropské komisi, jakož i během řízení před ní, povede evidenci veřejných podpor poskytnutých v České republice a bude o nich předkládat Evropské komisi výroční zprávu. Zákon vymezuje povinnost poskytovatelů a příjemců podpory podávat Úřadu nezbytné informace a právo Úřadu jejich úplnost, správnost a pravdivost prověřovat a případně sankcionovat, jakož i povinnost příjemců a poskytovatelů podpory poskytnout plnou součinnost Evropské komisi, pokud by u nich prováděla šetření na místě, a vymezuje pravidla, podle kterých bude vymáhána protiprávně poskytnutá nebo zneužitá podpora.

OBLAST VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Úřad zpracoval spolu s Ministerstvem pro místní rozvoj návrh nového zákona o veřejných za-

kázkách, který byl koncem roku 2003 schválen. Nutnost přijetí nového zákona plynula z potřeby zajištění **transpozice příslušných Evropských směrnic a praktických zkušeností Úřadu**. Dosavadní právní úprava ani po četných novelizacích neodstranila některé nejasnosti při výkladu pojmů, což vedlo při aplikaci zákona k právní nejistotě, a tím k nadměrnému počtu žádostí o přezkum. Celý zadávací proces se tak neúměrně prodlužoval. Nový zákon má tyto nedostatky eliminovat. Transponuje směrnice upravující zadávání veřejných zakázek v oblasti vodního hospodářství, energetiky a dopravy. Byly prosazeny změny v ustanoveních o hodnotící komisi, o posuzování a hodnocení nabídek, které byly podrobněji rozpracovány ve vazbě na prováděcí právní předpis. Nový zákon **odstranil diskriminaci zahraničních uchazečů**.

Sídlo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

3 APLIKACE ZÁKONA V OBLASTI ANTITRUSTU A FÚZÍ

Snaha o posílení efektivity prokazování a postihování nejzávažnějších porušení hospodářské soutěže se odrazila ve změně organizační struktury Úřadu. Byl zřízen Odbor restriktivních praktik, do jehož působnosti spadá jak šetření dohod narušujících soutěž, tak i porušení zákona ve věcech zneužití dominantního postavení. Byl zřízen Odbor hlavního ekonomy, který zabezpečuje ekonomické analýzy. Úřad častěji v **odůvodněných případech využíval možnosti tzv. neohlášených šetření**, při kterých lze zajistit s větší pravděpodobností důkazy o předpokládaném protisoutěžním jednání. Odhaleno bylo **více cenových kartelů**.

V souladu s celosvětovou tendencí nekompromisního potírání cenových kartelů nebo zneužití dominantního postavení zejména v regulovaných odvětvích, byly při zjištění takových jednání **uloženy vyšší pokuty** než v předcházejících

letech. Celkem uložil ÚOHS prvostupňovými rozhodnutími pokuty ve výši 445 850 000,- Kč. V roce 2003 bylo v oblasti antitrustu zahájeno šetření celkem **595** podnětů a stížností, z nichž 569 obdržel Úřad od veřejnosti a dalších 26 zahájil z vlastního podnětu. Oproti roku 2002, kdy bylo zahájeno šetření **275** podnětů a stížností, se jedná o **nárůst počtu šetřených případů o 116 %**.

V roce 2003 byl zpracován návrh tzv. **Compliance programu**, jehož cílem je poučit podnikatelské subjekty o právním rámci zákona o ochraně hospodářské soutěže a přispět tím k posílení firemní kultury. Ve sledovaném roce byla **poprvé Úřadu předložena dohoda narušující soutěž se žádostí o poskytnutí prominutí pokuty ve smyslu Leniency programu**, který umožňuje mírnější režim zacházení se soutěžiteli, kteří dobrovolně kartel oznámili a předložili důkazy o jeho existenci.

Počet podnětů a správních řízení včetně rozkladů proti rozhodnutím vydaným prvoinstančním orgánem a počet žalob podaných u Vrchního soudu nebo ke Krajskému soudu proti rozhodnutí předsedy Úřadu v letech 1999-2003.

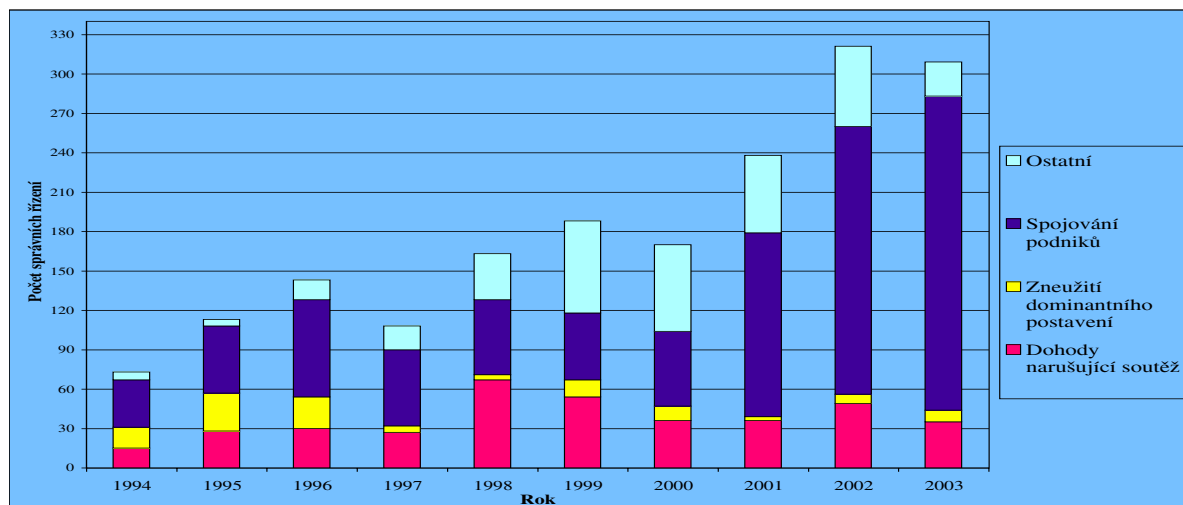
Podněty	1999	2000	2001	2002	2003
Celkem	548	607	464	492	821

Správní řízení	1999	2000	2001	2002	2003
Dohody narušující soutěž	54	36	36	49	35
Zneužití dominantního postavení	13	11	9	7	9
Spojování podniků	51	57	140	204	239
Ostatní (zastavení, přerušení a procesní pokuty)	70	66	59	61	26
Celkem správních řízení	188	170	244	321	309
Počet rozkladů	19	16	11	46	32

Počet žalob k Vrchnímu nebo Krajskému soudu	1	2	3	7	8
	1	2	3	7	8

Celková výše uložených pokut v roce 2003 (na základě vydaných prvostupňových rozhodnutí)	445 850 000 Kč
--	-----------------------

Správní řízení Úřadu v letech 1994 - 2003

3.1 DOHODY OMEZUJÍCÍ SOUTĚŽ

- V této oblasti bylo **zahájeno 35 správních řízení**, z toho bylo 13 sankčních, 11 v rámci určovacího řízení a zbývajících 11 v rámci povolení individuální výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž. **Vydáno bylo 32 rozhodnutí**, z toho bylo 12 sankčních, 10 v rámci určovacího řízení a zbývajících 10 v rámci povolení individuální výjimky.
- K nejčastějšímu porušení hospodářské soutěže docházelo v sektoru **telekomunikací** a při **rozhodování sdružení soutěžitelů**. Ve druhé polovině roku 2003 bylo zjištěno narušování soutěže v oblasti **produkce a výroby potravin**.
- V roce 2003 byly v oblasti dohod narušujících soutěž uloženy pokuty v celkové výši téměř **326 mil. Kč**.
- Úřad řešil řadu případů narušení hospodářské soutěže **činností komor, asociací a sdružení podnikatelů**, zejména v cenové oblasti.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Zakázané dohody mobilních operátorů

Úřad v určovacím řízení konstatoval, že Smlouva o propojení telekomunikačních zařízení a sítí (dále jen „Smlouva“) uzavřená mezi společnostmi

Český Mobil a.s. a Eurotel Praha, spol. s r.o. obsahuje ustanovení, která podléhají zákazu dohod narušujících soutěž. Konkrétně se jedná o ta ustanovení, v nichž si účastníci řízení dohodli realizaci propojení svých sítí výhradně v propojovacích bodech uvedených v příloze Smlouvy. Dále se dohodli, že služby tranzitem prostřednictvím sítě třetí strany si budou poskytovat pouze po dobu neexistence přímého propojení mezi svými sítěmi, nebo v případě nedostatečné kapacity propojení. Součástí Smlouvy je také ustanovení, že každá smluvní strana bude účtovat za služby poskytnuté druhé smluvní straně ceny za propojení uvedené v Příloze Smlouvy ve shodné výši bez ohledu na to, zda se bude propojení jejich sítí realizovat tranzitem nebo přímým propojením. Dne 27. 10. 2003 vydal Úřad rozhodnutí, kterým deklaroval, že účastníci řízení porušili uzavřením zakázaných dohod o nepřímém určení obchodních podmínek zákon. **Společnosti Český Mobil byla uložena pokuta ve výši 5,5 mil. Kč, společnost Eurotel Praha byla sankcionována částkou 22 mil. Kč.** Úřad rovněž uložil účastníkům řízení do tří měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí učinit taková opatření, aby ti nebyli omezováni v právu směřovat v závislosti na vlastním svobodném uvážení provoz do sítě druhé smluvní strany prostřednictvím jiné telekomunikační sítě včetně možnosti stanovení ceny za takové propojení. **Obě společnosti podaly proti tomuto rozhodnutí rozklad.**

Za stejné porušení zákona uložil ÚOHS v říjnu 2003 pokutu ve výši 4,5 mil. Kč společnosti Český Mobil a společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. pokutu ve výši 12 mil. Kč. Účastníci řízení podali proti tomuto rozhodnutí rozklad.

Pool pojišťoven

ÚOHS obdržel žádost pojišťoven sdružených do tzv. poolu o prodloužení doby trvání výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž. Při posuzování žádosti Úřad vycházel z toho, že v roce 2000 bylo vydáno rozhodnutí Úřadu, kterým byla na dobu 2 let povolena výjimka z neplatnosti dohody narušující soutěž. A to dohody, týkající se společného postupu pojišťovatelů při provozování povinně smluvního pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře. V roce 2002 vydal ÚOHS druhoinstanční rozhodnutí, kterým byla doba trvání výjimky ze zákazu dohody o společném postupu pojišťovatelů při pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře **prodloužena do 31. 12. 2003. Povolení výjimky bylo podmíněno splněním několika podmínek.** V rámci řízení o prodloužení doby trvání této výjimky bylo prokázáno, že na trhu působí vedle poolu pouze Union pojišťovna, a.s., která je však v nucené správě. Pokud jde o budoucí výhled, zájem poskytovat pojištění záruky deklarovaly Pojišťovna České spořitelny, a.s., Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. a Česká pojišťovna, a.s., i UNIQA pojišťovna, a.s. Dále bylo prokázáno, že na podstatné části trhu pojištění záruky je soutěž v důsledku existence poolu vyloučena a že nadále přetrvává praxe spočívající v tom, že **členové poolu používají jednotný sazebník pojistných sazeb.** Stejně tak řízení prokázalo, že ze strany pojišťoven sdružených v poolu nedošlo za celou dobu, po kterou platila výjimka, tj. od roku 2000 až do dne vydání rozhodnutí, **k žádnému kroku, který by zvýšil šance jedné každé pojišťovny k získání samostatného odpovídajícího zajištění.** Nebyla tak splněna jedna z podmínek, která byla obsažena v druhoinstančním rozhodnutí o prodloužení doby trvání. Bylo rozhodnuto, že nedošlo ke kumulativnímu splnění kritérií uvedených v zákoně a **doba trvání výjimky proto nebyla prodloužena. Podle informací ze sdělovacích prostředků z května 2004 pojišťovny pojistily proti krachu přes 800 cestovních kanceláří,**

tedy více než čtyři pětiny z jejich celkového počtu. Z těchto informací také vyplynulo, že díky kroku ÚOHS se tento trh „pročistil“.

Distribuce tisku

Úřad na základě podnětu společnosti Media-print & Kapa Pressegrasso, spol. s r.o. (dále jen „MPK“) zahájil se společnostmi RINGIER ČR a.s., MAFRA, a.s., VLTAVA-LABEL-PRESS, a.s. (dále jen „VLP“), Československý sport, s.r.o. (dále jen „ČS“), ASTROSAT, spol. s r.o. a BORGIS a.s. správní řízení ve věci podezření z možného porušení zákona **koordinovaným postupem při vypovězení dodávek periodického denního tisku a/nebo dodávek ostatního periodického tisku jimi vydávaného distribuční společností MPK.** Důvody ukončení smluvního vztahu se společností MPK, které jednotlivé společnosti uvedly, byly různé a spočívaly ve snaze zajistit si distribuci vydávaných titulů vlastními silami nebo spočívaly v nedohodě se společností

MPK o změně podmínek stávajících smluv. Případně došlo k ukončení smluvního vztahu bez uvedení důvodu a v případě, kdy společnost VLP odstoupila od smluv uzavřených se společností MPK, bylo tímto důvodem jednostranné snížení počtu odebíraných výtisků titulů vydávaných společností VLP ze strany společnosti MPK. Úřad se ve správním řízení zaměřil na prokázání, zda v daném případě došlo ke koordinovanému postupu výše uvedených soutěžitelů buď přímými nebo zprostředkovanými vzájemnými kontakty nebo zda jejich jednání nebylo jen náhodné nebo logickým důsledkem ekonomických podmínek na daném trhu. Po vyhodnocení všech důkazů a skutečností získaných v průběhu správního

řízení Úřad dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že ze strany společností RINGIER, MAFRA, VLP, ASTROSAT, ČS a BORGIS došlo k porušení zákona, a proto rozhodl o **zastavení správního řízení**. Společnost MPK podala proti prvostupňovému rozhodnutí rozklad. Podaný rozklad byl druhoinstančním rozhodnutím zamítnut a prvoinstanční rozhodnutí ze dne 24.4. 2003 potvrzeno.

Neplatné rozhodnutí komory

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě na zasedání představenstva schválila obsah a vydání tzv. Výkonového a honorářového řádu, ve kterém byly specifikovány hodinové sazby za výkony, údaje o započitatelném procentu pro výpočet honoráře a údaje o pevné částce honoráře. Schválení Výkonového a honorářového řádu bylo Úřadem shledáno jako zakázané a neplatné rozhodnutí sdružení podnikatelů, které může vést k narušení hospodářské soutěže na trhu služeb poskytovaných autorizovanými inženýry a techniky činnými ve výstavbě. Toto jednání bylo prvoinstančním rozhodnutím Úřadu do budoucna zakázáno a zároveň byla komoře uložena pokuta ve výši **500 000,- Kč** a povinnost informovat svou členskou základnu o rozhodnutí Úřadu. Účastník řízení podal proti tomuto rozhodnutí rozklad.

Pokuta pekárenským společnostem

Úřad uložil společnostem DELTA PEKÁRNY a.s., ODKOLEK a.s. a PENAM spol. s r.o. pokuty v souhrnné výši **120 mil. korun** za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže. Uvedené společnosti od 26. září přinejmenším do 12. listopadu 2003 jednaly ve vzájemné shodě při určování prodejních cen pekárenských výrobků. Tímto jednáním byla narušena hospodářská soutěž na trhu čerstvého běžného pečiva a chleba a na trhu čerstvého cukrářského pečiva. Jednáním společností ODKOLEK a PENAM byla rovněž narušena soutěž na trhu trvanlivého sladkého pečiva. **Proti rozhodnutí Úřadu podali účastníci řízení rozklad.**

Pokuta producentům vajec

ÚOHS zahájil v listopadu 2003 správní řízení s jedenácti producenty vajec. Deseti společ-

nostem byla prvoinstančním rozhodnutím z března 2004 uložena pokuta za porušení zákona v souhrnné výši přesahující **11 mil. korun**. S jedním z účastníků bylo správní řízení zastaveno. Sankcionované společnosti tím, že v červenci 2003 společně přijaly rozhodnutí o tom, že od 1. srpna 2003 nebudou prodávat svým odběratelům konzumní slepičí vejce za ceny pod vlastními náklady porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže. Uzavřely totiž zakázanou a neplatnou dohodu o nepřímém určení prodejních cen konzumních slepičích vajec, která vedla k narušení hospodářské soutěže na uvedeném trhu. **Sankcionované společnosti podaly proti prvostupňovému rozhodnutí ÚOHS rozklad.**

3.2 ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

- V roce 2003 Úřad **zahájil** v této oblasti **9 správních řízení**, z nichž 6 bylo sankční povahy, 3 byla v rámci určovacího řízení. Úřad **vydal** celkem **7 rozhodnutí**, 4 z nich byla sankční povahy.
- V roce 2003 bylo šetřeno několik případů zneužití dominantního postavení formou **individuálních věrnostních rabatů** nebo **agregovaných rabatů**, zejména v případě zajímavých a perspektivních odběratelů nebo v případě opětovného získání ztracených zákazníků za to, že odběratelé **se zaváží dlouhodobě a exkluzivně odebírat výrobky či služby pouze od poskytovatele rabatů**. Takový přístup byl aplikován například společností **ČESKÝ TELECOM, a.s.** a Úřad za něj pravomocně uložil v roce 2004 pokutu **81,7 mil. Kč**. V jiném případě šetřeném Úřadem v roce 2003 dodavatel v dominantním postavení poskytoval individuální věrnostní rabat ve výši 40 až 90% z ceníkových cen, pokud smlouva o odběru bude trvat pět let. **Uvedené postupy je možné vnímat i jako snahu upevnit si postavení na relevantním trhu před vstupem do EU.**
- Celkově byly v roce 2003 za zneužití dominantního postavení uloženy pokuty ve výši **119,5 mil. Kč**.

VYBRANÉ PŘÍPADY

ČESKÝ TELECOM

Na podzim roku 2002 obdržel Úřad několik stížností na možné porušení zákona společností **ČESKÝ TELECOM, a.s.** (dále též „ČTc“) při nabízení zvýhodněných cenových programů. V rámci správního řízení bylo prokázáno, že uvedená společnost uzavírá s podnikatelskými subjekty smlouvy na poskytnutí cenových plánů nebo dodatky k těmto smlouvám ve znění Všeobecných podmínek pro

poskytování cenových plánů, ve kterých **zavazuje zákazníky provolat každý měsíc minimální stanovený objem hovorů** - tzv. smluvní hovorné. A to s tím, že pokud je objem uskutečněných odchozích hovorů nižší než smluvní hovorné stanovené příslušnou smlouvou na poskytnutí cenového plánu nebo dodatkem ke smlouvě na poskytnutí cenového plánu, účtuje zákazníkovi kromě ceny za uskutečněné hovory ještě rozdíl mezi výší smluvního hovorného a cenou za uskutečněné hovory. Dále bylo ve správním řízení prokázáno, že některé smlouvy uzavírané ČTc se zákazníky ve znění výše uvedených

obchodních podmínek obsahují závazek, že daná smlouva na poskytnutí cenového plánu nebo dodatek ke smlouvě **nebudou žádnou ze smluvních stran vypovězeny před určitým pevně stanoveným datem** nebo že zákazníci budou **využívat ze všech svých pevných telefonních linek k hlasovému provozu pouze služeb společnosti ČTc**. Kromě výše uvedeného bylo také ve správním řízení prokázáno, že ČTc uplatňuje při uzavírání předmětných smluv individuální podmínky odlišné od podmínek obsažených ve výše uvedených obchodních podmínkách. Společnost ČTc vytvořila programy aplikované s cílem získat či udržet zákazníka na úkor konkurence, na základě kterých jsou přizpůsobovány podmínky pro uzavření smluv či dodatků individuálním potřebám konkrétního zákazníka. Výše uvedeným jednáním **společnost ČTc vytváří bariéru pro rozvoj konkurence na trhu** poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí. Tím zneužila své dominantní postavení na trhu, za což jí byla Úřadem uložena **pokuta ve výši 81,7 mil. Kč** a také povinnost odstranit z předmětných podmínek ustanovení zavazující zákazníky provolat každý měsíc tzv. smluvní hovorné, ustanovení o nevypovězení smlouvy na poskytnutí cenového plánu před určitým pevně stanoveným datem nebo o závazku zákazníka využívat u všech pevných telefonních linek pouze služeb ČTc. Kromě toho bylo také ČTc uloženo ukončit poskytování zvýhodněných cenových plánů a stanovit podmínky pro poskytování zvýhodněných cenových plánů tak, aby nebylo možné poskytovat tyto cenové plány podle individuálních podmínek. **Rozhodnutí nabylo právní moci.**

SKIAREÁL Špindlerův Mlýn

Společnost **SKIAREÁL Špindlerův Mlýn** předložila v průběhu roku 2002 několika právníkům či fyzickým osobám návrhy smluv o komerčním využití sjezdových tratí, které bez objektivně ospravedlnitelných důvodů obsahovaly **při srovnatelném plnění rozdílné smluvní podmínky**, než které obsahuje Smlouva o spolupráci, jež byla uzavřena mezi společnostmi **SKIAREÁL Špindlerův Mlýn, a.s.** a společností **SKOL MAX Ski School, a.s.** Rozdílné podmínky v tomto případě spočívají

v neposkytování vyhrazených prostor pro výuku začátečníků a mírně pokročilých, neposkytování přenositelných časových jízdenek pro instruktory, neposkytnutí přednostního vstupu pro klienty v doprovodu instruktora na některá přepravní zařízení a dále v závazku platit paušální poplatek za komerční využití sjezdových tratí. Toto jednání bylo Úřadem shledáno jako zneužití dominantního postavení společností SKIAREÁL Špindlerův Mlýn, neboť tímto jednáním ztížila možnosti uplatnění jiných soutěžitelů - subjektů nabízejících výuku zimních sportů v areálu Špindlerova Mlýna - a tím je znevýhodnila v hospodářské soutěži. Rozhodnutím Úřadu bylo uloženo společnosti SKIAREÁL Špindlerův Mlýn přijmout opatření odstraňující závadný stav, a dále zaplatit pokutu ve výši **2 800 000,- Kč. Rozhodnutí Úřadu nenabývalo dosud právní moci a je předmětem rozkladového řízení.**

3.3 SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

- V roce 2003 pokračoval **nárůst počtu spojení soutěžitelů**, která byla předmětem řízení o povolení ze strany Úřadu. Tento trend je dán jednak změnou notifikačních kritérií stanovených zákonem, jednak pokračující koncentrací v některých sektorech jako odpovědi na postupující proces globalizace.
- S ohledem na vstup České republiky do EU a snahu o maximální harmonizaci postupů při aplikaci pravidel při posuzování fúzí Evropskou komisí byl v roce 2003 kladen mimořádný důraz na další **zvýšení kvality, rychlosti a transparentnosti procesu rozhodování**. Tam, kde by spojení vedlo k podstatnému narušení hospodářské soutěže, ukládal Úřad zejména strukturální podmínky k eliminaci negativních dopadů na hospodářskou soutěž. **V jednom případě bylo spojení zakázáno.**
- Nejvíce spojení soutěžitelů posuzovaných Úřadem v roce 2003 se uskutečnilo v sektoru **strojírenství a farmaceutického průmyslu. Nadále přetrvává velký počet spojení v odvětví služeb**. Vysoký počet spojení byl zaznamenán stejně jako v roce 2002 v oblasti chemie, potravinářství a síťových odvětvích.
- V roce 2003 **pokračovaly koncentrativní tendence** na některých relevantních trzích, dříve charakteristických rozptýleností jednotlivých soutěžitelů. Děje se tak postupně např. na trhu **provozování lékáren**, kde společnost Alpha Union Invest prostřednictvím své dečinné společnosti Europharm zvyšuje svou tržní sílu, a v oblasti zemědělského zásobování, kde se formují dva velmi silné holdingy Agrofert a Agropol Group.
- Neplnění povinností vyplývajících z pravomocného rozhodnutí Úřadu, kterým nebylo povoleno spojení společností **Karlovarské minerální vody (KMV)** a Poděbradka, bylo důvodem k zahájení dalšího správního řízení. V roce 2004 bylo vydáno rozhodnutí, kterým byla společnosti KMV uložena povinnost uvést věci do původního stavu a zároveň byla uložena **pokuta 10 mil. korun. Šlo o první případ, kdy pravomocné rozhodnutí Úřadu nebylo respektováno podnikatelským subjektem**. Nejvyšší správní soud mezitím zamítl žalobu společnosti KMV proti druhostupňovému rozhodnutí Úřadu z roku 2002, kterým se spojení společností KMV a Poděbradka nepovolilo, a tím potvrdil správnost tohoto rozhodnutí. V této souvislosti lze poukázat na skutečnost, že Městský soud v Praze zapsal do obchodního rejstříku v rozporu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže uvedenou fúzi před nabytím právní moci druhostupňového rozhodnutí Úřadu o nepovolení spojení.
- V roce 2003 Úřad poskytl podle zákona výjimku umožňující společnosti **Milkagro** uskutečnit spojení před vydáním pravomocného rozhodnutí, jelikož uvedené společnosti, která byla v konkurzu, hrozila závažná újma a propuštění 600 zaměstnanců v ostravském regionu.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Spojení Südzucker a Saint Louise Sucre

K posuzovanému spojení mělo dojít na trhu cukru. Společnost Saint Louise Sucre před

spojením kontrolovala v tuzemsku cukrovary skupiny Eastern Sugar. Společnost Südzucker kontrolovala cukrovary skupiny Agrana. Jedná se o spojení dvou ze tří nejvýznamnějších soutěžitelů aktivních na trhu. Spojením vzniklý subjekt by se stal výrazně dominantním soutěžitelem na relevantních trzích cukru pro domácnost a průmyslového cukru. Na zákla-

dě skutečností, které byly zjištěny v průběhu správního řízení, konstatoval Úřad v rozhodnutí vydaném dne 6. 2. 2003, že spojením soutěžitelů by došlo ke vzniku dominantního postavení těchto spojujících se soutěžitelů, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže, a z tohoto důvodu **spojení zakázal**. Proti rozhodnutí byl podán rozklad, který předseda zamítl a potvrdil rozhodnutí prvního stupně. Spojení bylo posuzováno v souhrnu všech relevantních skutečností, tj. z hlediska finanční a hospodářské síly, postavení v okolních regionech, portfoliové síly, možnosti těžit z úspor z rozsahu spojujících se soutěžitelů, výše tržního podílu i pravděpodobného omezení vstupu potenciální konkurence na český trh vzhledem k významnému či dominantnímu postavení spojujících se soutěžitelů v okolních regionech a s tím spojené možnosti dovozu přebytků cukru z okolních regionů a možných cenových dopadů na odběratele. **Nepovolení spojení přinese výhody zejména konečným spotřebitelům.**

Spojení ČESKÝ TELECOM a Eurotel Praha

V důsledku tohoto spojení, které **bylo povoleno s podmínkou**, se společnost ČESKÝ TELECOM,

a.s. stala jediným společníkem Eurotelu, a tím získala možnost tuto společnost výlučně kontrolovat. Úřad při vymezení relevantních trhů vycházel z analýzy poskytovaných služeb spojujících se soutěžitelů i jejich vzájemné zaměnitelnosti a rovněž přihlédl k rozhodnutím Evropské komise v této oblasti. Spojení má převážně konglomerátní charakter, neboť činnosti spojujících se soutěžitelů se vzájemně nepřekrývají a na některých trzích vzniká vertikální propojení, v jehož důsledku dochází k posílení pozice spojujících se soutěžitelů. Takové vertikální spojení by za určitých okolností mohlo potenciálně způsobit diskriminaci ostatních soutěžitelů, např. pokud by cena za volání z pevné do mobilní sítě Eurotelu Praha byla levnější, než jakákoliv nabídka jiného operátora na volání z pevné na mobilní síť. Při posuzování fúze bylo rovněž přihlédnuto ke skutečnosti, že případné projevy zneužití dominantního postavení by bylo možné postihnout dle § 10 a § 11 zákona. V rozhodnutí pak Úřad stanovil podmínku s cílem minimalizovat rizika, že v důsledku protisoutěžních praktik budou soutěžitelé i konečný spotřebitel ochuzeni o benefiční efekt vyplývající z liberalizace trhu.

Spojení ZENTIVA a S.L. Pharma Holdings

Spojení, které se uskutečnilo v oblasti farmacie, bylo **povoleno** v červnu roku 2003 **se závazky**, které byly přijaty spojujícími se soutěžiteli. Společnost ZENTIVA před spojením kontrolovala společnost Léčiva, Pharma Holdings kontrolovala Slovafarmu. Jedná se o spojení dvou významných výrobců léčiv, kteří se specializují především na výrobu a prodej generických (neoriginálních) léků pro humánní účely. Úřad vymezil velký počet věcných relevantních trhů v souladu s mezinárodní klasifikací ATC-3, kterou používá jako východisko pro vymezení věcných relevantních trhů v případech spojení v odvětví farmacie i Evropská komise. Na některých trzích společně dosáhli spojující se soutěžitelé vysokého tržního podílu. Při posuzování spojení Úřad přihlédl ke specifickým trhu výroby léků, zejména k jeho silné regulaci, k velkému významu výzkumu i vývoje a k systému zdravotní péče v ČR. Mezi bariéry vstupu na trh patří především potřeba registrace daného léku u Státního ústavu pro kontrolu léčiv, existence tradičních obchodních značek a systém hrazení léků ze systému veřejného pojištění. Výše uvedené skutečnosti oslabují konkurenční prostředí na trhu

léčiv. Úřad ve svém rozhodnutí uvedl, že posuzovaným spojením dojde ke zvýšení finanční a portfoliové síly, která se projeví v nabízení široké palety známých výrobků, k větší cenové flexibilitě a ke zvýšení vyjednávací síly spojením vzniklého subjektu vůči odběratelům. Tyto skutečnosti mohou

vést k narušení konkurenčního prostředí. Úřad konstatoval, že na několika relevantních trzích by došlo k vytvoření, případně posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů, jež by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže. Úřad podmínil povolení spojení závazky, které byly účastníkem řízení - společností ZENTIVA - přijaty. Jedná se o soubor omezení, která souvisejí s **převodem veškerých aktivit týkajících se výroby a obchodu vybraných léčebných přípravků na třetí osoby**. Všechny uložené závazky mají za cíl odstranění nebezpečí podstatného narušení soutěže.

Spojení PPF (CYPRUS) LIMITED a NOVA HOLDING

Subjekty kontrolované společností NOVA HOLDING se zaměřují na servisní činnost pro společnost CET 21, která je v souladu s licenci Rady pro rozhlasové a televizní vysílání provozovatelem vysílání televize NOVA. Rovněž činnost většiny dalších společností kontrolovaných společností NOVA HOLDING je přímo či nepřímo spojena s celoplošným vysíláním této televizní stanice. Spojením dotčeným trhem byl trh televizního vysílání a trh televizní reklamy. Na obou těchto trzích zaujímá NOVA významné postavení. Obava z možného narušení soutěže spočívala ve vertikální integraci výroby, distribuce, licencování audiovizuálních děl a provozování televizního vysílání. V důsledku posuzovaného spojení dojde k propojení i společností Krátký film Praha a Studia animovaného filmu. Krátký film Praha je vlastníkem originálních nosičů filmových děl a subjektem oprávněným vykonávat majetková práva k audiovizuálním dílům z filmotéky. Úřad vyjádřil obavu, že by společnost Krátký film mohla uplatňovat vůči jiným televizním stanicím diskriminační podmínky v oblasti využívání práv audiovizuálních děl ze své filmotéky, a tím bránit v soutěži televizních společností o získání sledovanosti. Tuto obavu potvrdila ve svých připomínkách k posuzovanému spojení i Česká televize. Úřad **povolení spojení podmínil podmínkou**, dle které je povinna společnost Krátký film Praha uplatňovat pro všechny odběratele svých služeb jejich poskytování založené na principu volného a rovnoprávného přístupu.

Počet zahájených správních řízení

	Rok								
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Spojování podniků – počet zahájených správních řízení	51	74	58	57	51	57	140	217	239

V roce 2003 zahájil Úřad **239** správních řízení o povolení spojení podniků. V tomtéž období bylo **vydáno 225** rozhodnutí, **213** rozhodnutí bylo **meritorní povahy**. Z toho bylo **178** spojení

povoleno bez podmínek, 7 s podmínkami či závazky a dále bylo vydáno 27 rozhodnutí o tom, že posuzovaná transakce nepodléhá povolení Úřadu (buď z důvodu, že nepředstavuje spoje-

ni soutěžitelů, nebo pro nesplnění obratových kritérií pro notifikaci) a **jedno spojení bylo zakázáno**. Ve sledovaném období bylo vydáno jedno rozhodnutí o výjimce ze zákazu uskuteč-

ňování spojení. Čtyři rozhodnutí se týkala příznání postavení účastníka řízení. Byly podány 4 rozklady, z toho 1 pro nepřiznání postavení účastníka řízení.

Podmínky a zákazy v rozhodnutích Evropské komise a Úřadu

	Zákazy v II. fázi k celkovému počtu všech vydaných rozhodnutí (v %)	Podmínky ve II. fázi k celkovému počtu rozhodnutí vydaných ve II. fázi (v %)	Zákazy ve II. fázi k celkovému počtu rozhodnutí vydaných ve II. fázi (v %)
Evropská komise - průměr	0,7%	67,9%	17,9%
Evropská komise - rok 2003	0%	75%	0%
Úřad - od 1.1.2003 do 31.12.2003	0,5%	57%	14%

3.4 ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ

Rozhodnutí napadená rozklady v roce 2002	49
z toho rozhodnutých v roce 2002	24
Rozhodnutí napadená rozklady v roce 2003	33
z toho rozhodnutých v roce 2003	10

Rozkladová komise pro oblast hospodářské soutěže, která je poradním orgánem předsedy Úřadu a jejímiž členy jsou i externí odborní pracovníci z akademické a právníkové sféry, v roce 2003 projednala **43 rozkladů** proti 33 prvostupňovým rozhodnutím. S cílem zajistit efektivnější rozhodování o rozkladech předseda Úřadu realizoval organizační opatření ke zlepšení a zrychlení rozhodování o rozkladech v oblasti hospodářské soutěže. Například došlo k personálnímu posílení rozkladové komise a k zvýšení četnosti konání jejího jednání pravidelně každý týden. Rovněž došlo ke zkrácení doby vedení řízení ve druhém stupni u řízení návrhových, zejména v oblasti spojování soutěžitelů.

Zvýšila se složitost projednávaných případů, což se projevilo i v rozsáhlosti podaných rozkladů, obsahujících někdy i expertní analýzy, a tím i časové náročnosti jejich studování, projednávání a zpracování návrhů rozhodnutí. Jedná se totiž o případy nejzávažnějšího porušení zákona, jako jsou kartelové dohody o cenách, a rovněž

významné případy spojování soutěžitelů vyžadující vysoce odbornou připravenost pracovníků k vyvrácení vznesených námitek. **ÚOHS uložil v roce 2003 druhostupňovými rozhodnutími pokuty v souhrnné výši 67 200 000,- Kč.** Z toho uhrazeno bylo 44 200 000,- Kč. V případě nezaplacené části se jedná o pokutu 23 mil. Kč uloženou společnosti JULIUS MEINL, která požádala o možnost jejího postupného splácení.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Kartelová dohoda o cenách

Společnosti **BILLA, spol. s r.o., a JULIUS MEINL, a.s.**, porušily zákon tím, že v rámci spolupráce při vyjednávání o nákupních podmínkách se **dohodly koordinovat a sladovat své nákupní ceny zboží a kondice** (bonusy, slevy apod. s nákupem zboží spojené) **vůči dodavatelům**. Uzavřely tak zakázanou a neplatnou dohodu o cenách, která vedla k narušení hospodářské soutěže na trhu zboží denní spotřeby určeného k maloobchodnímu prodeji spotřebitelům. V řízení bylo prokázáno, že společnosti BILLA a JULIUS MEINL si v rámci spolupráce vyměňovaly mezi sebou informace o svých nákupních cenách a systému bonusů a slev (hrazených jim dodavateli), tyto si porovnávaly a po dodavatelích požadovaly vyrovnání svých dosavadních finančních podmínek pro nákup zboží na úroveň podmínek druhého účastníka, jestliže je měl výhodnější. Od dodavatelů požadovaly navíc finanční kompenzace na vy-

rovnání jejich rozdílných nákupních podmínek. Nezákonný byl i požadavek těchto společností na další platbu - tzv. alianční bonus odůvodněný v podstatě jen možností dodávat stejný sortiment do obou obchodních sítí, kdy navíc **v případě nesouhlasu osloveného dodavatele s přijetím požadovaných nákupních podmínek bylo v konkrétních případech užito nátlaku hrozbou přerušení odběru zboží.** Záměrem těchto společností bylo dosáhnout vyššího zisku a zlepšení jejich konkurenceschopnosti na trhu, nikoli však cestou férové soutěže, nýbrž prostřednictvím zakázané dohody. Negativní dopad jednání společností BILLA a JULIUS MEINL na jednotlivé dodavatele se projevil zejména v omezení možnosti těchto dodavatelů uplatnit své zboží u dosavadního počtu odběratelů za konkurenčních podmínek. Hrozbu ukončení dodávek při neakceptaci podmínek společností BILLA a JULIUS MEINL by dodavatelé důvodně pocítovali jako citelnou, když by srovnatelný objem zboží běžně dodávaný do sítí obou společností nemohli bez značných obtíží uplatnit v jiném obchodním řetězci, případně v jiném distribučním kanálu. **Za porušení zákona byly společnostem BILLA a JULIUS MEINL uloženy pokuty v celkové výši 51 mil. Kč.**

Spojení ČEZ a pěti regionálních distribučních společností

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve svém rozhodnutí **povolil** spojení společnosti **ČEZ, a.s. a regionálních distributorů elektrické energie** se třemi podmínkami. V roce 2003 v druhoinstančním rozhodnutí předseda Úřadu **potvrdil** prvoinstanční rozhodnutí ÚOHS z prosince předešlého roku. Účastník řízení je povinen prodat akcie představující čtyřiatřicet procent základního kapitálu společnosti ČEPS (Česká přenosová soustava). Dále je ČEZ povinen odprodat veškeré jím vlastněné akcie distribučních společností Pražská energetika, Jihočeská energetika a Jihomoravská energetika, které na základě fúze získal. Třetí podmínka stanoví závazek odprodat vlastněné akcie jedné z regionálních elektroenergetických distribučních společností, kterou společnost ČEZ na základě tohoto rozhodnutí nabyla. Druhohostupňové rozhodnutí věcně potvrdilo prvostupňové rozhodnutí z 10.12.2002. Došlo pouze k prodloužení lhůty k plnění strukturálních podmínek uložených pr-

voinstančním rozhodnutím. **Uložení podmínek Úřad minimalizoval rizika, že jak podnikatelé, tak i koneční spotřebitelé mohou přijít o úspory vyplývající z fungující konkurence v důsledku realizace liberalizace v oblasti elektroenergetiky. Oprávněně se také lze domnívat, že úspory vzniklé zajištěním fungující soutěže v elektroenergetickém sektoru přispějí k posílení konkurenceschopnosti průmyslových podniků, protože u většiny výrobků cena energie tvoří nezanedbatelnou část nákladů.**

Zakázaná dohoda o přímém určení ceny

Úřad ve svém druhohostupňovém rozhodnutí věcně potvrdil prvostupňové rozhodnutí deklarující, že společnost **ČESKÝ TELECOM, a.s.** uzavřela zakázané dohody o přímém určení cen, které vedou k narušení hospodářské soutěže na trhu předplacených karet X a mohou vést k narušení hospodářské soutěže na trhu telefonních karet pro využití ve veřejných telefonních automatech. Uvedená společnost stanovila ve svých distribučních smlouvách distributorům povinnost prodávat a distribuovat předplacené karty X za stanovenou nominální cenu a také v Rámcových kupních

smlouvách uzavíraných s distributory telefonních karet uváděla údaj o maloobchodní ceně, respektive nominální hodnotě telefonních karet. Tím, že ČESKÝ TELECOM, který prodává předplacené karty X a telefonní karty pro využití ve veřejných telefonních automatech rovněž ve svém vlastním distribučním kanále, zablokoval pro ostatní distributory koncovou prodejní cenu. Pak jeho vlastní prodejní místa nemusela čelit žádné konkurenci, neboť cena jako jediné konkurenční kritérium byla pro všechny stanovena jednotně. **Za porušení zákona byla společnosti ČESKÝ TELECOM uložena pokuta ve výši 6,5 mil. korun.**

Kartel distributorů pohonných hmot

ÚOHS ukončil v květnu 2004 správní řízení zahájené v druhé polovině roku 2001 s šesti nejvýznamnějšími společnostmi, které v ČR provozují čerpací stanice pohonných hmot. Jedná se o dosud nesložitější případ, který Úřad řešil, jeho spisová dokumentace obsahuje několik tisíc stran. Předseda ÚOHS svým druhostupňovým rozhodnutím **potvrdil** uložení historicky nejvyšší sankce v souhrnné výši **313 milionů korun**. Pokuta byla uložena společnostem Agip Praha, a.s. (20 mil.), Aral ČR, a.s. (40 mil.), BENZINA a.s. (98 mil.), ConocoPhillips Czech Republic s.r.o. (22 mil.), OMV Česká republika, s.r.o. (68 mil.), a Shell Czech Republic a.s. (65 mil.). Uvedené společnosti porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže, když v období od 28. 5. 2001 do 30. 11. 2001 určovaly ve vzájemné shodě prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95 u svých čerpacích stanic. Tím byla narušena hospodářská soutěž na trhu automobilových benzinů dodávaných spotřebitelům. Jednání ve vzájemné shodě spočívá v určité formě kooperace či koordinace chování soutěžitelů, která nahrazuje

jejich nezávislé jednání. Podstata tohoto zákonem zakázaného jednání spočívá v horizontální dohodě o ceně, která představuje jeden z nejzávažnějších protisoutěžních deliktů, neboť vede k růstu cen zboží nad soutěžní úroveň a v konečném důsledku ke snížení konkurenčního tlaku na zvyšování efektivity nákladů a inovace.

Účastníci řízení přistoupili ve dnech 28. 5. - 31. 5. 2001 k výraznému zvýšení prodejních cen benzínu Natural 95 u takřka všech svých čerpacích stanic, a to o téměř totožnou částku, cca 1 Kč/litr. Pro zvýšení prodejních cen benzínu Natural 95 však neexistoval na trhu objektivní důvod, neboť náklady na pořízení tohoto zboží od cca 16. 5. 2001 vykazovaly klesající tendenci. Vysokou hladinu prodejních cen benzínu Natural 95, a to i přes pokračující trend výrazného poklesu cen nákupních, udržovali účastníci řízení do konce listopadu 2001.

4 VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Úřad v roce 2003 spolu s Ministerstvem pro místní rozvoj předložil návrh zákona o veřejných zakázkách, který byl z hlediska slučitelnosti s právem Evropských společenství průběžně konzultován se zástupci Evropské komise. Nový zákon o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb. byl vydán ve Sbírce zákonů dne 5. 2. 2004 a nabyl účinnosti 1. května 2004.

V rámci plnění nelegislativních úkolů vyplývajících z kompetencí Úřadu byla zaměřena zvýšená pozornost především na rychlost vyřizování podnětů, oznámení a návrhů na zahájení správního řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Velká pozornost byla věnována podnětům Nejvyššího kontrolního úřadu. Významnou činností Úřadu nadále zůstává průběžné seznamování zadavatelů i uchazečů o veřejné zakázky s výkladem zákona, **přičemž v průběhu roku 2003 bylo zodpovězeno cca 900 písemných dotazů týkajících se výkladů tohoto zákona.** I přes aktivitu Úřadu nelze uvést, že by došlo u zadavatelů k výraznému zlepšení zadávací činnosti, o čemž svědčí počty šetření prováděných Úřadem na základě dožádání orgánů činných v trestním řízení, popř. na základě podnětů jiných kontrolních orgánů či občanů.

V průběhu roku 2003 Úřad prováděl průběžně **kontrolu postupů zadavatelů veřejných zakázek.** Podle „Plánu kontrolní činnosti“, který vycházel z kapacitních možností Úřadu, pokračovaly v I. pololetí roku 2003 kontroly postupu zadavatelů - Ředitelství silnic a dálnic ČR, Hlavního města Prahy, Městské části Prahy 4 a Ministerstva zahraničních věcí, které byly zahájeny již v roce 2002. V měsíci prosinci roku 2003 byli o zahájení kontroly informováni zadavatelé statutární město Liberec a Hlavní město Praha - městská část Praha 1. Místa provádění kontrol v uplynulém roce byla stanovena na základě vyhodnocení obdržených podnětů.

Úřad dále prováděl **nad rámec svých povinností vyplývajících ze zákona posouzení postupů zadavatelů při realizaci akcí,** na které byly vyžadovány dotace z veřejných prostředků. Na základě dožádání organizačních složek **Policie ČR** provedl Úřad v roce 2003 šetření zadávání veřejných

zakázek u města Hradec Králové, Mohelnice, Prachatice, obce Slatinice a Česká Ves. Celkově lze konstatovat, že došlo k **podstatnému nárůstu dožádání Policie ČR, a to zejména v souvislosti s šetřením podezření ze spáchání trestných činů korupce, zneužití pravomoci veřejného činitele, pletichám při veřejné soutěži apod.** V roce 2003 se rovněž zvýšil počet dotazů k různým kauzám vznesených ze strany Národního bezpečnostního úřadu.

ANALÝZA NEDOSTATKŮ, K NIMŽ DOCHÁZÍ PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Od přijetí zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek (účinnost od 1.1.1995), již uplynulo devět let, což je náležitě dlouhé období, za které se mohli zadavatelé i uchazeči se zněním zákona a jeho praktickou aplikací podrobně seznámit, a to i přes skutečnost, že za dobu své existence byl zákon 12x novelizován. Přestože s výkladovými stanovisky k jednotlivým ustanovením zákona se může odborná veřejnost seznámit prostřednictvím rozhodnutí zveřejňovaných na internetových stránkách Úřadu nebo formou odborných seminářů, neustále dochází v praktické aplikaci zákona ze strany zadavatelů a uchazečů k některým pochybením, a to mnohdy formálního rázu, z důvodu nepochopení či špatného výkladu zákona.

a) Nejčastější chyby zadavatelů při zadávání veřejných zakázek:

- **stanovení neurčitých kritérií** hodnocení nabídek, jako např. „celková výhodnost smlouvy“,
- **není respektována novela zákona** (zákon č. 142/2001 Sb.), která snížila procentuelní výši (z původních 50 % na 20 %) dodatečných nebo opakovaných veřejných zakázek zadávaných podle ust. § 50 odst. 1 zákona,
- **nadále není věnována odpovídající pozornost výběru potenciálních zájemců o veřejnou zakázku,**
- **zadání veřejné zakázky je netransparentní,** což má sekundárně za následek, že nabídky jsou zpracovány způsobem, který neumožňuje jejich objektivní srovnání,
- **v zadání často není stanoven požadavek, čím má být v nabídce prokázáno naplnění kritéria,** popř. dalšího předpokladu pro plnění veřejné zakázky,
- **při stanovení dalších předpokladů pro plnění veřejné zakázky bývá odkazováno na již neplatná ustanovení jiných obecně platných právních předpisů,**
- **podmínky zadání obsahují diskriminační prvky,** když např. tzv. zvláštní podmínky k provedení zakázky jsou využívány ke zvýhodnění některých uchazečů z regionu, ve kterém má sídlo zadavatel veřejné zakázky,
- **u veřejných zakázek převážně stavebního charakteru jsou uchazečům předkládány zadávací dokumentace, které neobsahují přesný výčet požadovaných prací a úkonů,** což má pak za následek, že nejsou podávány srovnatelné nabídky,
- **zakázka je záměrně dělena,** aby zadavatel nemusel použít procesně složitější způsob zadání veřejné zakázky.

b) Nejčastější chyby zadavatelů při hodnocení a výběru nejvhodnější nabídky:

Při hodnocení nabídek zadavatelé nerespektují základní principy procesu zadávání veřejných zakázek, a to transparentnost, princip rovného zacházení se všemi uchazeči s vyloučením diskriminace a možnost přezkoumání rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky. Při hodnocení nabídek podle jejich ekonomické vhodnosti je základním a nejdůležitějším krokem zadavatelů volba odpovídajících kritérií hodnocení, a to s ohledem na předmět plnění veřejné zakázky. Při následné přezkumné a kontrolní činnosti Úřad často zjišťuje, že **zadavatelé již v samotném začátku zadávacího procesu chybují tím, že zvolí nevhodná kritéria,** jako např. „splnění kvalifikačních předpokladů“, „celková výhodnost nabídky“, „komplexnost nabídky“, „výhodnost smlouvy o dílo“ apod., což **uchazečům zcela znemožňuje zjistit, co je pro zadavatele výhodnější a co vlastně preferuje.** Uchazeči se pak při zpracování svých nabídek mohou pouze domýšlet jak by měla nabídka vypadat, aby byla pro zadavatele nejvhodnější. Podané nabídky jsou pak velmi těžko a obtížně hodnotitelné a v některých mezích případech je dokonce nemožné nabídky vzájemně porovnat. Samotný proces hodnocení nabídek **v případech vícekritériálního hodnocení je v mnoha případech nepřezkoumatelný,** neboť zadavatelé, resp. komise pro posouzení a hodnocení nabídek ve zprávě neuvědomí popis způsobu hodnocení, který by měl být zvláště důkladný u objektivně nezměřitelných kritérií hodnocení. Právě u objektivně nezměřitelných kritérií je důležité ve zprávě uvést, jaké skutečnosti byly z jednotlivých nabídek hodnoceny a proč ta či ona nabídka se v určitém kritériu jeví jako nejvhodnější. Dalšími nejčastěji zjištěnými nedostatky v procesu posuzování a hodnocení nabídek jsou případy, kdy

- **zadavatelé uzavřou smlouvu na předmět plnění veřejné zakázky s uchazečem, který měl být ve skutečnosti vyloučen z další účasti na veřejné zakázce,** neboť před podpisem smlouvy neprokázal zákonem stanovené kvalifikační předpoklady,
- **není respektována zásada rovného a nediskriminačního přístupu ke všem uchazečům,**

- je nedostatečné či vůbec žádné doložení úvah zadavatele při rozhodování co je či není mimořádně nízká nabídková cena,
- není rozlišován stupeň významu jednotlivých kritérií hodnocení nabídek,
- ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek chybí slovní zdůvodnění výběru nejvhodnější nabídky, na základě jakých skutečností komise, resp. zadavatel dospěl k rozhodnutí,
- nejsou archivovány veškeré doklady pořízené v souvislosti s výběrem nejvhodnější nabídky včetně podaných nabídek, což objektivně znemožňuje provedení kontroly správnosti postupu zadavatele.

c) Nedostatky vyskytující se u uchazečů při podání nabídky a při podání námitek, resp. návrhů na přezkoumání rozhodnutí zadavatele o námitkách:

- nadále bývají v nabídkách předkládána neúplná čestná prohlášení o splnění kvalifikačních předpokladů,
- doklady prokazující splnění kvalifikačních předpokladů jsou předkládány v neověřených kopiích, resp. stáří dokladů neodpovídá zákonu,
- uchazeči uvádí ve svých nabídkách pouze jednotkové ceny a nikoliv cenu za splnění veřejné zakázky jako celku,
- námítka, resp. návrhy na přezkoumání rozhodnutí zadavatele o námitkách jsou podávány opožděně, v případě návrhů nejsou tyto předkládány i zadavateli veřejné zakázky,
- uchazeči při podávání námitek proti svému vyloučení se domáhají zrušení zadání veřejné zakázky,
- námítka, resp. návrhy neobsahují náležitosti stanovené zákonem včetně dokladu o opětovném složení uvolněné jistoty, uchazeči vytýkají zadavatelům porušení ustanovení zákona, která zadavatel při zvolené formě zadání není povinen respektovat.

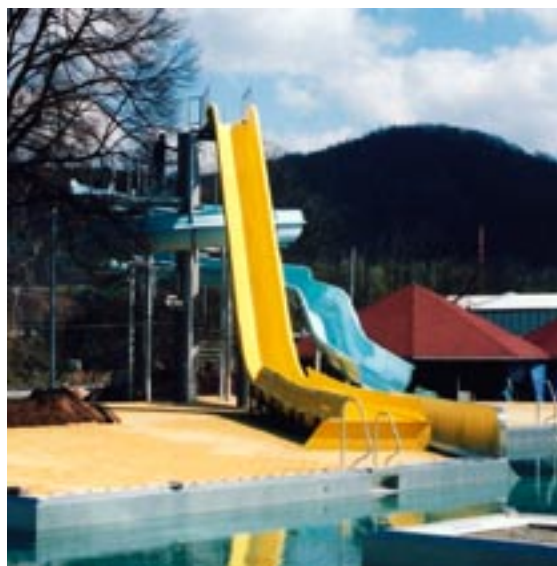
VYBRANÉ PŘÍPADY

Ministerstvo financí - dodávka kancelářských a drogistických potřeb

Ministerstvo financí zadalo zakázku výzvou více zájemcům. Zadavatel ve výzvě uvedl, že předmětem plnění je dodávka kancelářských potřeb a drogistického zboží dle specifikace uvedené v příloze, která obsahuje cca 170 položek a podpoložek bez udání počtu kusů. Dobu plnění zadavatel požadoval na dobu neurčitou, do vyčerpání finančního limitu 7 500 000,- Kč bez DPH. Ze zadání je zcela zřejmé, že předmět veřejné zakázky byl nedostatečně vymezen. Zadávací dokumentace je souhrn údajů a informací nezbytných pro zpracování nabídky. Její součástí musí být i jednoznačné vymezení množství a druhu požadovaných prací, dodávek nebo služeb. Zadavatel ani ve výzvě k podání nabídky, ani v zadávací dokumentaci jednoznačně nevymezil množství požadovaných dodávek. Tím znemožnil hodnocení nabídek podle kritéria výše nabídkové ceny, a proto **Úřad rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky i zadání veřejné zakázky zrušil.**

Město Moravská Třebová - rekonstrukce koupaliště

Město Moravská Třebová zadalo zakázku výzvou více zájemcům. V podmínkách zadání zadavatel požadoval, aby uchazeči ve svých nabídkách do

ceny zakázky nezahrnuli cenu ocelové konstrukce a schodiště náležející k dodávce tobogánu, který byl mj. předmětem plnění. Zákon stanoví,

že součástí zadávací dokumentace musí být jednoznačné vymezení množství a druhu požadovaných prací, dodávek nebo služeb, přičemž za úplnost a správnost údajů obsažených v zadávací dokumentaci odpovídá zadavatel. Úřad zjistil, že pokud by zadavatel stanovil požadavek na plnění celého předmětu veřejné zakázky včetně nosné ocelové konstrukce, jak mu ukládá zákon, musel by zřejmě s ohledem na výši celkového peněžitého závazku za splnění předmětu veřejné zakázky postupovat formou

obchodní veřejné soutěže a nikoliv výzvou více zájemcům. Zadavatel svým postupem de facto omezil konkurenční prostředí pouze na vyzvané uchazeče, zatímco u obchodní veřejné soutěže by nabídky mohl podat blíže neurčený okruh zájemců. **Úřad rozhodl o zrušení zadání zakázky**, neboť nemohl uložit jiné nápravné opatření, poněvadž zadavatel se dopustil porušení zákona již od samého počátku, což nešlo napravit jinak, než zrušením zadání veřejné zakázky.

STATISTICKÉ ÚDAJE

Přehled vedených správních řízení v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v roce 2003

	Celkem
Počet obdržených podání (návrhy + podněty)	583
Zahájená správní řízení	334
Vydaná rozhodnutí ve věci	275
Zastavená správní řízení	30
Počet návrhů zamítnutých rozhodnutím	73
Počet uložených pokut	90
Výše pokut uložených prvostupňovým rozhodnutím v tis. Kč	943
Výše pokut, kdy rozhodnutí nabylo právní moci v r. 2003 v tis. Kč *	2 625
Jiná rozhodnutí vydaná v rámci správního řízení (např. předběžná opatření)	11
Správní poplatky za r. 2003 v tis. Kč	4 056

* započteny sankce uložené rozhodnutími v r. 2002, která nabylo právní moci v r. 2003

ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ

Počet podaných rozkladů proti rozhodnutím vydaným v prvním stupni:

Rozhodnutí napadená rozklady v roce 2003	79
- z toho rozhodnutých a vydaných v roce 2003	64
Rozhodnutí napadená rozklady v roce 2002	87
- z toho rozhodnutých a vydaných - v roce 2002	79
- v roce 2003	17

Úřadu bylo v oblasti zadávání veřejných zakázek v roce 2003 doručeno 79 rozkladů

(oproti 87 rozkladům v roce 2002). Zvýšila se celková složitost projednávaných případů, což se projevilo i v rozsáhlosti podávaných rozkladů, a tím i v časové náročnosti jejich posouzení a zpracování rozhodnutí. Jedná se zejména o případy nejzávažnějšího porušení zákona o zadávání veřejných zakázek, za které byly v mnoha případech i uloženy sankce. Obecně lze konstatovat, že ukládané sankce odborem dohledu jsou poměrně nízké a pohybují se cca v 1/3 možné výše, přesto však zadavatelé podávají i proti takto nízkým pokutám rozklady. V podaných rozkladech přitom většinou nejsou **uváděny žádné nové skutečnosti**. Takovéto postupy pak prodlužují zadávací řízení a nepřispívají ani k právní jistotě účastníků řízení. V řízení o rozkladech se rovněž **výrazně snížila průměrná délka vyřizování jednotlivých rozkladů**, která činí v průměru dva měsíce od jejich podání.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Ministerstvo informatiky - rekonstrukce budovy

V prvostupňovém rozhodnutí Úřad uložil zadavateli pokutu ve výši **33 000,- Kč** za zjištěné závažné porušení zákona, kterého se dopustil tím, že veřejnou zakázku na rekonstrukci 5. patra administrativní budovy **zadal formou přímého uzavření celkem devíti samostatných smluv na jednotlivá dílčí plnění**. Proti uvedenému rozhodnutí podal zadavatel rozklad a namítal, že se v případě těchto devíti smluv nejednalo o plnění stejného či srovnatelného druhu, a tedy mohl veřejnou zakázku rozdělit na jednotlivá dílčí plnění. Současně i namítal, že se v některých případech jednalo o specializované veřejné zakázky, a také že jednal v časové tísni, neboť byl stanoven maximální termín pro dokončení prací a nastěhování ministerstva. **Předseda Úřadu napadené rozhodnutí potvrdil a podaný rozklad zamítl**, neboť zadavatel si již ve fázi přípravy realizace zakázky nechal zpracovat projekt na celou veřejnou zakázku, a tedy věděl, že se jedná o jedinou stavební zakázku. Předmětem plnění byly běžné stavební práce, a to i v případě instalace bezpečnostních slaboproudých systémů, na kterou zhotovitel potřebuje prověření Národního bezpečnostního úřadu, neboť jak vyplynulo z předložené dokumentace, zadavatel i v případě těchto systémů oslovil nejméně dva subjekty, a tedy nebylo vyloučeno, že neexistují i další subjekty disponující příslušným prověřením. Rovněž tak časovou tíseň způsobenou subjektivním rozhodnutím zadavatele nebylo možno považovat za objektivní důvod naléhavé potřeby.

České dráhy

Zadavatel v obchodní veřejné soutěži na vypracování projektu a zhotovení stavby „ČD DDC, Pilotní projekt GSM-R v úseku Děčín, státní hranice - Ústí nad Labem - Praha - Kolín“ rozhodl o výběru nejhodnější nabídky tak, že využil možnosti zákona a neztotožnil se s doporučením komise pro posouzení a hodnocení nabídek a **rozhodl o odchýlném pořadí uchazečů**. Na rozdíl od doporučení komise zadavatel rozhodl, že nejhodnější nabídkou je nabídka společnosti KAPSCH (komise doporučila společnost Siemens). Úřad po přezkoumání návrhu

a veškerého spisového materiálu vydal dne 26.8.2003 rozhodnutí, ve kterém konstatoval, že zadavatel porušil ustanovení zákona tím, že při rozhodování o výběru nejhodnější nabídky neprokázal, že vybral nabídku nejlépe splňující kritéria, která byla vymezena v podmínkách soutěže. Zadavatel a uchazeč Siemens se proti

rozhodnutí Úřadu odvolali (Siemens pouze proti odůvodnění) a Úřad v druhé instanci napadené rozhodnutí potvrdil. Důvodem pro zrušení rozhodnutí zadavatele o výběru nejhodnější nabídky a uložení mu provést nový výběr bylo zejména to, že **hodnocení nebylo provedeno jednoznačně a transparentně**. Zadavatel nehodnotil dle všech vyhlášených subkritérií, která si sám k jednotlivým vyhlášeným kritériím stanovil, a tím neprokázal, že vybral nejhodnější nabídku, když si nestanovil žádnou metodu hodnocení a používal při zdůvodnění výběru nejednoznačné slovní obraty. Takto provedené hodnocení, při použití pojmu, který zadavatel blíže nespecifikoval a nedefinoval, nelze pak přezkoumat a je netransparentní a nepřezkoumatelné.

V novém výběru nejhodnější nabídky zadavatel rozhodl, že nejhodnější nabídkou je nabídka společnosti KAPSCH. Na základě návrhu společnosti Siemens Úřad přezkoumával i toto rozhodnutí zadavatele a dne 20. 5. 2004 bylo

vydáno rozhodnutí předsedy Úřadu, kterým bylo rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky potvrzeno, když v postupu zadavatele Úřad neshledal porušení zákona.

Statutární město Brno

V prvostupňovém rozhodnutí Úřad posuzoval celkem 17 případů zadání veřejných zakázek, které spolu nesouvisely věcně, ale pouze osobou zadavatele. Ve 12 případech konstatoval závažné porušení zákona a uložil pokuty v celkové výši **520 284,- Kč**. V pěti případech řízení zastavil. Zadavatel podal rozklad pouze proti některým bodům rozhodnutí. V jednom z těchto bodů Úřad konstatoval v případě zadání veřejné zakázky „**rekonstrukce objektu Janáčkova divadla v Brně**“ závažné porušení zákona tím, že v předložené dokumentaci nebyly obsaženy doklady prokazující splnění kvalifikačních předpokladů vybraným uchazečem před podpisem smlouvy. Zadavatel v rozkladu uváděl, že splnění kvalifikačních předpokladů uchazečem měl ověřeno z jiného souběžně probíhajícího případu zadání veřejné zakázky, avšak tuto argumentaci zadavatele nelze přijmout, neboť zákon neumožňuje prokazovat kvalifikační předpoklady jedním originálem listin ve více veřejných zakázkách najednou. Úřad ve svém rozhodnutí dále konstatoval závažné porušení zákona, neboť způsob výběru smluvního partnera zadavatel nezvolil adekvátně k výši budoucího peněžitého závazku a následně uzavíral k původní smlouvě dodatky formou výzvy jednomu zájemci, aniž by byly naplněny zákonné předpoklady pro použití tohoto mimořádného způsobu zadání veřejné zakázky. V podaném rozkladu zadavatel argumentoval, že nutnost uzavření dodatků vyvstala na základě více prací, které před zahájením realizace veřej-

né zakázky nebylo možno předpokládat, neboť vyšly najevo až v průběhu samotné rekonstrukce. I tuto argumentaci zadavatele však nebylo možno přijmout, neboť předmětem zmíněných dodatků byly z velké části i práce, které byly důsledkem nikoliv nepředvídatelných skutečností, ale důsledkem dodatečných požadavků uživatele stavby (např. požadavek na změnu šířky uliček mezi sedadly, aby tato odpovídala normě, apod...), přičemž tyto požadavky uživatel znal a mohl je tedy uplatnit již při zadávání veřejné zakázky. **Uložená pokuta tak v tomto bodě byla druhostupňovým rozhodnutím Úřadu ponechána v její původní výši 300 tisíc Kč. Celkem byla zadavateli pravomocně uložena sankce ve výši 480 284,- korun.**

5 VEŘEJNÁ PODPORA

V oblasti ochrany hospodářské soutěže je monitoring a posuzování slučitelnosti veřejné podpory jedním z jejích základních pilířů. Úřad v této oblasti působí od roku 2000. Celkově se po vstupu ČR do EU změnila jeho pozice z funkce **primární rozhodovací na funkci centrálního, konzultačního, monitorujícího, koordinačního, vzdělávacího a poradenského orgánu**. Tomuto novému zaměření se od roku 2003 přizpůsobila činnost ÚOHS. Úřad poskytoval řadu informací i osobních konzultací, zaměřených především na zajištění transparentnosti a právní jistoty domácích poskytovatelů a příjemců veřejné podpory v období po vstupu ČR do Evropské unie.

ČINNOST V OBLASTI METODICKÉ A LEGISLATIVNÍ

Ve spolupráci s twinningovými partnery byly dokončeny **novelizované verze metodických pokynů**, které reagují na kontinuální změny v evropské legislativě a slouží jako aktuální vodítko pro posouzení jednotlivých případů podpor z veřejných zdrojů. Došlo rovněž ke zdokonalení posuzování regionálního přínosu konkrétních investičních projektů. V průběhu roku 2003 byl rovněž zpracován **návrh zákona** o provádění monitorovací činnosti v oblasti veřejné podpory, který byl schválen parlamentem a vydán ve Sbírce zákonů jako zákon č. 215/2004 Sb. a který od 1. května 2004 nahradil dosavadní zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře. Tento nový zákon upravuje koordinační, vzdělávací a poradenskou roli Úřadu. Dodržování podmínek stanovených rozhodnutími Úřadu vydanými před vstupem ČR do EU, jakož i ukládání sankcí s tím souvisejících se i nadále řídí zákonem č. 59/2000 Sb.

V rámci **implementace twinningového projektu** ve spolupráci s německými odborníky Úřad pořádal 14 seminářů zaměřených téměř na všechny oblasti veřejné podpory, jejichž primárním účelem bylo seznámit poskytovatele s detailními principy posuzování veřejné podpory. Tyto semináře se konaly i na krajské úrovni. Výměna zkušeností s německými kolegy rovněž napomohla při novelizaci zákona o investičních pobídkách a při zahájení procesu transpozice Směrnice o transparentnosti finančních vztahů

mezi státem a podniky se státní účastí do českého právního řádu.

ČINNOST V OBLASTI ROZHODOVACÍ

V roce 2003 bylo zahájeno **170** a do konce roku ukončeno **161** správních řízení. V roce 2002 bylo zahájeno 160 a ukončeno 127 správních řízení, z čehož vyplývá, že počet řízení se mírně zvýšil. **Významná část počtu správních řízení se opět týkala investičních pobídek**. Důsledkem posuzování velkého množství investičních pobídek bylo i v roce 2003 velké vytižení Úřadu. Novela zákona o investičních pobídkách, jakožto programu veřejné podpory slučitelného s *acquis*, však již byla schválena a po vstupu České republiky do Evropské unie je možnost poskytování těchto investičních podpor bez individuální notifikace posuzující instituce.

Rok 2003 byl ve znamení přípravy **posouzení slučitelnosti veřejných podpor jednotlivým bankám** v rámci tzv. interim procedury. K jednotlivým případům probíhaly četné konzultace s Evropskou komisí. Úřad posoudil individuální případy a své závěry včetně doplňujících informací zaslal Evropské komisi. V rámci interim procedury v případě posuzování slučitelnosti veřejných podpor poskytnutých bankám Evropská komise vydala 14 rozhodnutí, ve kterých konstatovala, že nemá pravomoc dané případy posuzovat. Tato skutečnost představuje významný prvek právní jistoty.

V oblasti **ocelářského průmyslu** bylo s Evropskou komisí monitorováno poskytování veřejné podpory a dodržování podmínek jejího poskytnutí. V rámci této činnosti zástupci Úřadu spolupracovali se společností Eurostrategy, která byla určena Evropskou komisí jako nezávislý expert pro monitoring českého ocelářství. Tato společnost konstatovala ve své výroční zprávě pro Evropskou komisi, že **všechny ocelářské společnosti, jimž byla povolena výjimka ze zákazu veřejné podpory, plní své závazky**.

V únoru 2004 obeslal Úřad poskytovatele veřejné podpory s upozorněním, že od okamžiku vstupu ČR do Evropské unie bude posuzovat ve správním řízení slučitelnost veřejné podpory Evropská komise. Ve snaze posoudit případy žádosti

o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory do data vstupu České republiky do Evropské unie bylo třeba stanovit **časový rámec nejzazšího termínu podávání** jednotlivých žádostí poskytovatelů, u nichž bylo ještě pravděpodobné, že Úřad rozhodne v meritu věci, aniž by případ převzala Evropská komise. **Jako poslední termín stanovil Úřad datum 31. březen 2004. Tato stanovená lhůta však poskytovateli veřejné podpory nebyla respektována a i po jejím uplynutí obdržel Úřad řadu dalších podání.** V této souvislosti je nutné poukázat na to, že v měsíci dubnu roku 2004 bylo vydáno **90 rozhodnutí** týkajících se poskytování veřejných podpor. **ÚOHS mj. nepovolil výjimku ze zákazu veřejné podpory ve prospěch společnosti KARBON INVEST související s privatizací společnosti OKD. Tím jenom v tomto případě ušetřil státnímu rozpočtu přes 1 miliardu korun.**

ČINNOST V OBLASTI MONITORINGU

Stěžejní část činnosti monitoringu byla i nadále zaměřena na vypracování návrhů na zařazení existujících podpor na seznam existujících podpor. Dosavadním výsledkem této činnosti je vypracování seznamu 120 případů schválených existujících veřejných podpor Evropskou komisí, který tvoří přílohu Přístupové smlouvy, a schválení dalších 85 případů (stav k 18. 6. 2004) v rámci interim procedury.

Z přehledu schválených podpor zpracovaného Úřadem vyplývá, že **objem veřejné podpory za rok 2002 se oproti roku 2001 téměř zdvojnásobil a dosáhl výše 4,66% HDP.**

KONTROLNÍ ČINNOST

Kontrola byla **zaměřena na plnění podmínek** schválených restrukturalizačních plánů, časového harmonogramu provádění jednotlivých opatření finanční a provozní restrukturalizace, včetně plnění plánovaných hospodářských výsledků u jednotlivých podniků. V jednom případě nebyly plněny podmínky rozhodnutí, neboť příjemce podpory nedosáhl kladného hospodářského výsledku – bylo zahájeno nové správní řízení. V jednom případě se z objektivních důvodů část opatření vnitřní restrukturalizace časově posunula do následujícího roku. V ostatních případech bylo shledáno, že podmínky rozhodnutí jsou plněny.

POPIS A ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH VÝZNAMNÝCH PŘÍPADŮ

Restrukturalizace bankovníctví

Do konce roku 2003 byly Evropské komisi notifikovány případy České spořitelny, Komerční banky, IPB/ČSOB a Agrobanky/GE Capital Bank, včetně opatření ve prospěch jednotlivých bank ve stabilizačním a konsolidačním programu, který zahrnoval následující banky: Universal banka, e-Banka, J & T Banka, Bankovní dům Skala/Union banka, Moravia banka, Banka Haná, Fores banka, Evrobanka, Ekoagrobanka, Coop banka, Pragobanka. V případě IPB/ČSOB a Agrobanky/GE Capital Bank nebylo rozhodnuto, u ostatních výše uvedených bank **EK konstatovala, že veřejná podpora nemá komunitární charakter a není protiprávní.**

Na sklonku roku 2003 Úřad rozhodl v rámci obnoveného řízení o **udělení výjimky ze zákazu veřejné podpory** v souvislosti s prodejem podniku Investiční a poštovní banky Československé obchodní bance, neboť veřejná podpora byla poskytnuta v souladu se zákonem o veřejné podpoře.

VÁLCOVNY PLECHU

V tomto řízení byla povolena výjimka ve formě kapitalizace pohledávky České konsolidační agentury a její dceřiné společnosti **Konpo, s.r.o.** v celkové výši 291 760 000,- Kč

jejich vkladem do základního jmění společnosti VÁLCOVNY PLECHU, a.s. Povolení veřejné podpory na restrukturalizaci, jež je obecně zakázána, bylo umožněno zařazením společnosti do programu restrukturalizace českého ocelářského průmyslu a zejména přijetím rozhodnutí Rady EU o splnění podmínek čl. 3 Dodatkového protokolu. Výše uvedeným rozhodnutím Rady EU bylo výjimečné období pro poskytování veřejné podpory na restrukturalizaci prodlouženo s retroaktivními účinky pro období od 1. 1. 1997 na dobu osmi let, popř. ke dni přistoupení ČR k EU.

Úřad podmínil rozhodnutí splněním podmínek vymezených v dokumentu Společná pozice, omezením produkce společnosti VÁLCOVNY PLECHU, a.s., dodržováním schváleného restrukturalizačního plánu a předkládáním pravidelných monitorovacích zpráv. Plnění podmínek rozhodnutí a restrukturalizačního plánu (nejpozději do konce roku 2006) je průběžně monitorováno ze strany Úřadu a Evropské komise.

Třinecké železárny

Koncem listopadu 2003 bylo zahájeno správní řízení o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro společnost Třinecké železárny, a.s. Z důvodu konzultací s Evropskou komisí bylo na základě zákona o veřejné podpoře a usnesení vlády správní řízení přerušeno. Přerušeno trvalo po dobu konzultací s Evropskou komisí. V dubnu 2004 Úřad rozhodl, že odkup akcií Ispat Nová Huť v držení Třineckých železáren Českou konsolidační agenturou není veřejnou podporou.

S četnými omezujícími podmínkami byla povolena část podpory, týkající se převodu celkem deseti tisíc kusů dluhopisů v držení České konsolidační agentury na jejich emitenta Třinecké železárny. Jde o transakci, o které rozhodla svým usnesením vláda. Převod se má uskutečnit za kupní cenu odpovídající nominální ceně dluhopisů snížené o povolenou veřejnou podporu: 1. na projekty vzdělávání a na platby dělníkům, kteří se stanou nadbytečnými v důsledku odstavení části pece, 2. na projekty výzkumu a vývoje, 3. na projekty životního prostředí.

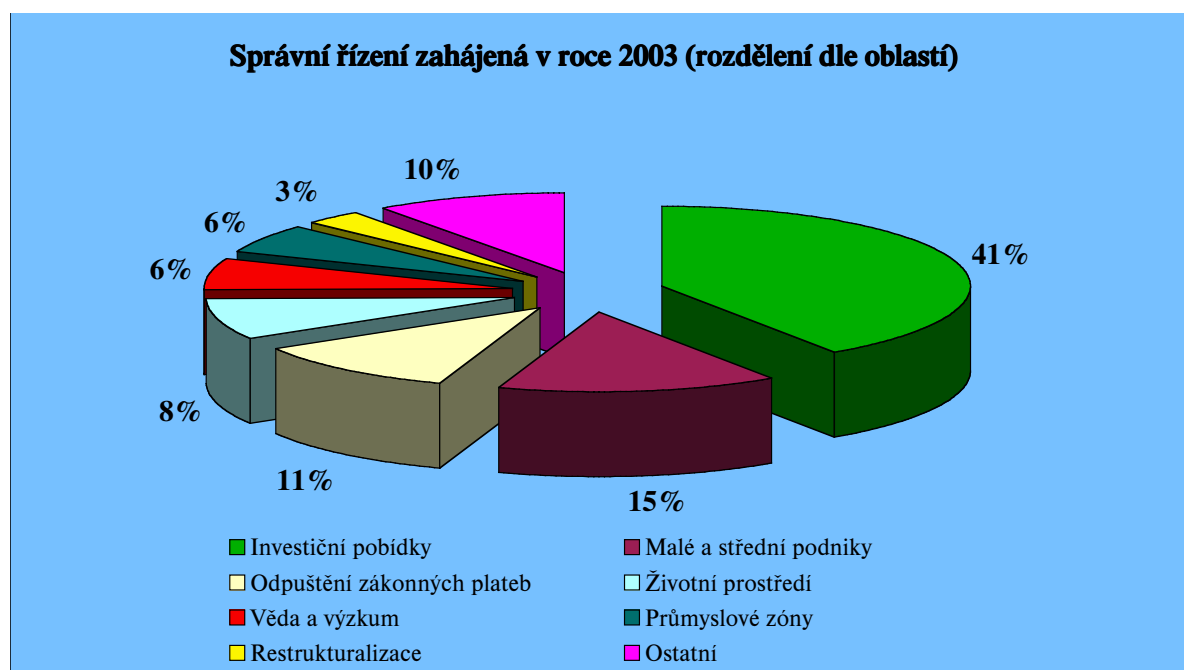

Celkový počet ukončených správních řízení a vydaných rozhodnutí v roce 2003

	SŘ zahájená v roce 2002	SŘ zahájená v roce 2003	Celkem
Počet ukončených správních řízení	30	131	161
Vydaná rozhodnutí	28	130 ^{*)}	158
- povoleno	1	3	4
- povoleno s podmínkami	17	75	92
- nepovoleno	1	4	5
- zastaveno řízení	9	30	39
- z části povoleno s pod., z části nepovoleno	-	18	18
Případy ukončené dopisem (nejedná se o veřejnou podporu)	2	4	6

^{*)} V rámci jednoho správního řízení (VP/S69/03-160) byla vydána 4 rozhodnutí.

V roce 2003 zahájil Úřad v oblasti veřejné podpory 170 správních řízení.

6 SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE

Soutěžní advokacie je souhrn všech aktivit zaměřených na **podporu vzniku a rozvoje konkurenčního prostředí**, včetně zvyšování obecného povědomí veřejnosti o prospěšnosti hospodářské soutěže. Důsledné prosazování soutěžních principů přispívá k rozvoji daného odvětví. V souladu s evropským právem Úřad dlouhodobě prosazoval, aby při restrukturalizaci elektroenergetiky byla vyloučena vertikální integrace mezi dominantním výrobcem elektřiny, přenosovou soustavou a distributory. Toto stanovisko Úřadu bylo zohledněno při rozhodování o povolení spojení mezi výrobcem elektřiny a distributory a ve svém důsledku napomohlo k dosažení benefičního efektu pro samotnou soutěž v elektroenergetickém sektoru a k zajištění širší nabídky a nižší ceny pro spotřebitele.

Úřad kromě vlastní rozhodovací činnosti dlouhodobě **sleduje situaci na jednotlivých trzích** z hlediska kvality soutěžního prostředí. V některých případech shledal, že určité praktiky a jevy, které jsou předmětem opakujících se stížností, mohou být způsobeny neexistující nebo nevhodnou regulací. **Takovým trhem je trh vodárenství.** Faktický dohled nad cenami vodného a stočného prakticky neexistuje. Úřad několikrát konstatoval, že odvětví není účinně regulováno a **navrhoval vznik regulátora.** V jeho kompetenci by mimo jiné byla cenová doporučení s ohledem na skutečně vynaložené náklady a tím i kontrola cenového vývoje.

ÚOHS v roce 2003 uplatnil také několik **zásadních připomínek** k návrhům zákonů. Jednalo se zejména o návrh na změnu zákona o Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, dále o návrh zákona o pojistné smlouvě, návrh zákona o pedagogických pracovnících, či návrh na novelizaci energetického zákona.

SPOLUPRÁCE S REGULÁTORY

Vzájemné vztahy mezi Úřadem na jedné straně a regulačními orgány na straně druhé jsou transparentní a podpořené podrobnou právní úpravou, která **vylučuje nebezpečí konfliktu kompetencí.** O tom, že ÚOHS vždy posuzoval v oblasti regulovaných odvětví pouze „soutěžní problémy“, svědčí např. rozhodnutí Vrchního

soudu v Olomouci č.j. 2A 10/2000 (ČESKÝ TELECOM, a.s.), v kterém **nebylo v postupu Úřadu shledáno porušení zákonnosti a rozhodnutí Úřadu bylo potvrzeno.** Ještě výrazněji je správnost postupu Úřadu deklarována v rozhodnutí téhož soudu č.j. 2A 6/97, týkajícím se jiné oblasti sektorové regulace. **Energetická společnost** ve své žalobě proti rozhodnutí Úřadu ve věci zneužití dominantního postavení **zpochybňovala dopad působnosti zákona na distributory elektrické energie** s odůvodněním, že v jejich případě je hospodářská soutěž nahrazena činností regulačního orgánu. **Vrchní soud tento názor odmítl** a v rozsudku uvedl, že **skutečnost, že soutěžitel podléhá kontrole regulátora, nezbavuje Úřad povinnosti chránit konkurenční prostředí před takovými aktivitami monopolu, které jsou nekorektní ve smyslu zákona o ochraně hospodářské soutěže.**

S ohledem na význam oblasti telekomunikací bylo na základě iniciativy předsedy ÚOHS pode-

Vchod do sídla Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

psáno v roce 2001 Memorandum o spolupráci mezi Úřadem a Českým telekomunikačním úřadem (ČTÚ). S přihlédnutím ke skutečnosti,

že v roce 2003 vrcholily přípravy k přijetí nového zákona o elektronických komunikacích byla z podnětu Úřadu vytvořena nová forma pro vzájemnou spolupráci, a to pravidelná měsíční setkání expertů na telekomunikace.

V lednu 2002 vydal ČTÚ cenové rozhodnutí, kterým stanovil maximální ceny a další podmínky v regulovaných cenových plánech společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s., a to HOME MINI,

HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD. Tyto cenové plány obsahují ze soutěžního hlediska nepřipustnou vazbu hovorových kreditů pro volání a měsíčního paušálu za užívání telefonní stanice. Díky této vazbě jsou zákazníci ČESKÉHO TELECOMU, a.s. minimálně do vyčerpání těchto hovorových kreditů v regulovaných cenových plánech vázáni ke službám této společnosti a nejsou tak motivováni využívat služby i ostatních telekomunikačních operátorů. Vzhledem k závažnosti dopadů této regulace Úřad opakovaně v rámci soutěžní advokacie upozorňoval ČTÚ na negativní dopady těchto cenových plánů na soutěž, nicméně cenové rozhodnutí tuto situaci řešící vydáno nebylo a nadále tak přetrvává existence bariéry pro rozvoj soutěže v této oblasti.

ÚOHS spolupracuje i s Energetickým regulačním úřadem (ERÚ) v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, včetně konzultací při vedení správních řízení. Úřad spolupracoval s ERÚ na tvorbě některých vyhlášek, v průběhu jejichž přípravy Úřad prosazoval soutěžní principy. V průběhu roku 2003 Úřad v pěti případech písemně oslovil ERÚ, a to zejména tehdy, když podněty adresované Úřadu poukazyvaly na jednání, jehož posouzení spadá do pravomocí ERÚ. Jednalo se o podněty, v nichž stěžovatelé upozorňovali na postup soutěžitelů působících v energetických odvětvích, v souvislosti se stanovením ceny za dodávky energií.

7 ŽALOBY PROTI ROZHODNUTÍM ÚŘADU

Žaloby podané v roce 2002, o nichž nebylo do 1. 1. 2003 Vrchním soudem v Olomouci rozhodnuto, převzal ode dne účinnosti zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, Nejvyšší správní soud. Žaloby podané od 1. 1. 2003 náleží do věcné příslušnosti Krajskému soudu v Brně.

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Počet žalob podaných v roce 2002	11
Počet rozsudků soudu týkajících se těchto žalob	2
Počet žalob podaných v roce 2003	8
Počet rozsudků soudu týkajících se těchto žalob	0

V dubnu 2004 Nejvyšší správní soud v Brně **zamítl žalobu** společnosti **Karlovarské minerální vody, a.s.** proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 6. 3. 2002 o nepovolení spojení mezi společnostmi Karlovarské minerální vody, a.s. a Poděbradka, a.s., čímž **potvrdil správnost rozhodnutí Úřadu**. V rozsudku je mimo jiné konstatováno, že *.....pravidla jimiž se Úřad při svém rozhodování řídí, mohou vycházet z různých konceptů, z nichž nejbližší, které ovlivňuje naše nazírání na trh, je teorie efektivní soutěže a svobody soutěže. ...Postoj Úřadu byl konsistentní nejen vůči právní úpravě národní, nýbrž i evropskému právnímu prostředí. ...Žalovaný shromáždil dostatek důkazů, aby na základě jejich hodnocení mohl přijmout zodpovědně závěr, o němž bude mít za to, že nejlépe odpovídá ochraně soutěžního prostředí...Úřad vymezil správně relevant-*

ní trh, a to ve všech jeho segmentech...Obsáhlé odůvodnění rozhodnutí žalovaného lze tak stěží označit za nepřezkoumatelné co do důvodu.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Počet žalob podaných v roce 2002	9
Počet rozsudků soudu týkajících se těchto žalob	7
Počet žalob podaných v roce 2003	2
Počet rozsudků soudu týkajících se těchto žalob	0

8 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

EVROPSKÁ UNIE

Uzavření negociačního procesu (jednání o přístupu ČR do EU) přineslo změnu ve vztahu mezi Úřadem a Evropskou unií. Významným projevem této změny byla možnost zástupců České republiky účastnit se jednání veškerých pracovních orgánů ve struktuře Evropské komise a Rady již v období mezi podpisem Přístupové smlouvy a vstupem ČR do EU. V souvislosti se vstupem ČR do EU a s přijetím Nařízení Rady č. 1/2003 o aplikaci pravidel hospodářské soutěže obsažených v člancích 81 a 82 Smlouvy a Nařízení Rady č. 139/2004 o kontrole spojování soutěžitelů dále získává stále větší význam spolupráce ÚOHS se soutěžními úřady EU. Nová komunitární legislativa vytváří v rámci modernizace soutěžních pravidel tzv. Evropskou soutěžní síť (dále jen „ECN“). Ta má sloužit jako orgán pro efektivní a konsistentní aplikaci soutěžních pravidel Společenství.

Nejvýznamnější otázky související s fungováním ECN a další aktuální témata soutěžní politiky byly v roce 2003 projednávány **za účasti předsedy Úřadu na dvou zasedáních nejvyšších představitelů** národních soutěžních úřadů zemí Evropské unie, kandidátských zemí EU a zemí Evropského sdružení volného obchodu. Pro červnové zasedání nejvyšších představitelů Úřad zpracoval mimo jiné příspěvek shrnující stav implementace Nařízení Rady č. 1/2003 v České republice a stanovisko k problematice fungování Poradního výboru pro fúze. Listopadové zasedání nejvyšších představitelů se uskutečnilo společně se zástupci národních institucí zodpovědných za ochranu spotřebitele. Úřad v této souvislosti vypracoval příspěvek popisující interakce a synergie mezi soutěžní politikou a politikou ochrany spotřebitele a dále příspěvek na téma svobodná povolání a hospodářská soutěž. V průběhu roku 2003 bylo uspořádáno **6 plenárních zasedání ECN** zaměřených na praktické otázky spolupráce soutěžních úřadů v rámci této sítě a na návrhy nové legislativy související s Nařízením Rady č. 1/2003. Pracovníci Úřadu se vedle těchto zasedání rovněž aktivně účastnili na práci podskupiny ECN pro leniency programy, jejímž je Úřad členem.

V rámci Pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž při Radě EU bylo v roce 2003 projednáváno především novelizované nařízení Rady (ES) o kontrole spojování soutěžitelů, ohledně jehož finálního textu bylo dosaženo dohody na listopadovém zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost.

V létě 2003 ukončil svou misi v naší zemi vedoucí delegace a velvyslanec Evropské komise v ČR Ramiro Cibrian (vpravo). Jeho poslední návštěva Brna v diplomatické funkci vedla na ÚOHS, kde ocenil kvalitní spolupráci s Úřadem a jeho předsedou.

V listopadu 2003 byla publikována souhrnná monitorující zpráva Evropské Komise o přípravě České republiky na členství v EU za rok 2003. Tato monitorující zpráva konstatovala, že v oblasti hospodářské soutěže Česká republika disponuje nezbytnou implementační strukturou, a **pozitivně** vyhodnotila rovněž fungování ÚOHS. Veškeré dílčí nedostatky zmiňované monitorující zprávou již byly buď v plném rozsahu odstraněny (byla například přijata novela zákona o investičních pobídkách) nebo jsou průběžně řešeny. V kapitole věnované hospodářské soutěži zpráva rovněž konstatovala, že stále nedostačující je specializované školení soudců ohledně ekonomické problematiky a problematiky hospodářské soutěže. Za účelem přispět k odstranění tohoto nedostatku zaslal Úřad vedoucím představitelům justice v ČR dopis s nabídkou realizace školení ve výše uvedeném smyslu. Školení v oblasti ochrany hospodářské soutěže bylo pro soudce zajištěno v rámci twinningového projektu.

V roce 2003 pokračoval rovněž **twinningový projekt pro oblast hospodářské soutěže**, složený z části pro oblast antitrustu a z části pro oblast veřejné podpory. Uvedený twinningový projekt, který potrvá až do konce srpna roku 2004 a v jehož rámci působí na Úřadě pro každou oblast jeden poradce, je financován z fondů PHARE. Realizace twinningového projektu byla v roce 2003 zaměřena zejména na posílení připravenosti Úřadu na řádnou aplikaci pravidel *acquis communautaire* v oblasti hospodářské soutěže po vstupu České republiky do EU.

OECD, WTO

Soutěžní výbor OECD a Globální fórum OECD pro hospodářskou soutěž

Zástupci Úřadu se v průběhu roku 2003 nadále aktivně zúčastňovali zasedání **Soutěžního výboru OECD a jeho pracovních skupin**. Na únorovém jednání byly mimo jiné projednávány otázky procesních pravidel pro kontrolu spojování soutěžitelů a vztah soutěžní a obchodní politiky v návaznosti na jednání v rámci Světové obchodní organizace (WTO). Pro květnové jednání Soutěžního výboru vypracoval Úřad výroční zprávu o soutěžní politice v České republice za rok 2002. Pro toto zasedání Úřad rovněž připravil příspěvek k problematice spojování soutěžitelů v odvětví médií, který byl na jednání Soutěžního výboru v Paříži prezentován předsedou Úřadu. Pro říjnové zasedání byly zpracovány příspěvky pro dva kulaté stoly zaměřené na ukládání podmínek při schvalování spojení soutěžitelů a na problematiku univerzálních služeb v regulovaných odvětvích s ohledem na jejich postupnou liberalizaci. V programu tohoto zasedání bylo rovněž společné jednání Soutěžního výboru a Výboru OECD pro ochranu spotřebitele, pro který Úřad v koordinaci s Ministerstvem průmyslu a obchodu připravil příspěvek shrnující vzájemný vztah soutěžní politiky a politiky ochrany spotřebitele v České republice.

V únoru 2003 se delegace Úřadu zúčastnila třetího zasedání **Globálního fóra OECD pro hospodářskou soutěž** spojeného se zasedáním Soutěžního výboru. Toto fórum je platformou pro výměnu zkušeností z oblasti soutěžního

práva a politiky mezi širokým spektrem národních delegací jak členských zemí OECD, tak řady rozvojových zemí a zemí procházejících hospodářskou transformací. Úřad pro toto jednání připravil příspěvek k diskusi o cílech soutěžní politiky a optimálním postavení a struktuře soutěžního úřadu.

WTO

Česká republika podepsala v roce 2003 Smlouvu o přistoupení k Evropské unii, na jejímž základě se její zástupci mohou účastnit jednání příslušných orgánů EU ve vztahu k přípravě pro zasedání WTO. Hlavním garantem jednání České republiky ve vztahu k WTO je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Úřad v této souvislosti poskytuje stanoviska týkající se otázek soutěžního práva a politiky.

V intencích postoje Evropské unie a jejích členských států Úřad podporoval snahu o vytvoření smluvního rámce pravidel WTO formou sjednání mnohostranné dohody pro řešení některých otázek souvisejících s ochranou hospodářské soutěže. Přijetí takového rámce by umožnilo lepší vzájemnou spolupráci soutěžních úřadů při prosazování nejdůležitějších zásad ochrany hospodářské soutěže a zejména ochrany hospodářství před negativními účinky nejzávažnějších protisoutěžních praktik, jakými jsou kartelové dohody.

SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČNÍMI SOUTĚŽNÍMI ÚŘADY

Vlivem globalizace ekonomik se objevuje stále více soutěžních problémů přesahujících hranice jednotlivých států. Efektivní šetření všech těchto případů většinou vyžaduje intenzivní spolupráci mezi soutěžními úřady různých zemí. Proto Úřad považuje tuto úzkou spolupráci za jednu ze svých priorit a usiluje jak o navázání úzkých bilaterálních vztahů, tak o aktivní spolupráci se zahraničními soutěžními úřady v rámci multilaterálních iniciativ – především **Mezinárodní soutěžní sítě (ICN)**. Ta sdružuje soutěžní úřady více než sedmdesáti zemí z celého světa. V červnu 2003 proběhla v mexické Méridě druhá výroční konference ICN, mezi jejíž nejvýznamnější témata patřila

doplněná verze Doporučených praktik ICN pro notifikaci fúzí, které byly Úřadem využity při přípravě novely zákona o ochraně hospodářské soutěže.

V srpnu 2003 jednala s předsedou ÚOHS Josefem Bednářem japonská soutěžní komisařka Aiko Shibata. Šlo o první návštěvu zástupce japonské antimonopolní instituce na ÚOHS.

Za účelem dalšího posílení spolupráce a výměny zkušeností mezi soutěžními úřady České republiky, Slovenska, Maďarska, Polska a Slovinska při prosazování soutěžního

práva byla 1. dubna 2003 založena **Středoevropská soutěžní iniciativa (CECI, známá pod názvem La gare)**. Za účasti zástupce Úřadu proběhl v červnu první tematický seminář CECI, zaměřený na výměnu zkušeností týkajících se vztahu hospodářské soutěže, profesních sdružení a samoregulace. Na semináři byl prezentován případ „Stanovení ceny za posouzení RTG snímků veterinární komorou“. Rovněž byl projednáván případ Úřadu týkající se stanovení povinnosti veterináře nepřevzít zákazníka – dlužníka jiného veterináře. K tomuto případu proběhla aktivní diskuse, v jejímž závěru bylo konstatováno, že jde o narušení hospodářské soutěže. Uvedený poznatek potvrdil správnost rozhodnutí Úřadu.

Důležitou formou mezinárodní spolupráce Úřadu v roce 2003 byla **neformální spolupráce s odborníky zahraničních soutěžních úřadů při řešení jednotlivých případů narušení hospodářské soutěže**. Cílem bylo zajistit maximální efektivitu monitoringu soutěžního prostředí na jednotlivých trzích, zejména s ohledem na identifikaci indicií o existenci kartelových dohod.

9 INFORMAČNÍ ČINNOST ÚŘADU

V rámci zajištění co nejvyšší transparentnosti a komunikace ÚOHS s veřejností a sdělovacími prostředky funguje na Úradě **odbor tisku a informací (OTI)**. Jeho pracovníci odpovídají každý měsíc na stovky dotazů, týkající se činnosti Úřadu. Na základě zákona č. 106/1999 Sb., o **svobodném přístupu k informacím**, bylo v roce 2003 Úřadu zasláno přes 150 dotazů. Ke zhruba třicetiprocentnímu nárůstu těchto dotazů oproti předešlému roku přispělo i zavedení **elektronické podatelny (posta@compet.cz)**. Více než polovina dotazů se týkala antitrustu.

Sdělovací prostředky i veřejnost jsou často odkazovány na **webovou stránku** Úřadu (www.compet.cz), kde jsou k dispozici pravomocná rozhodnutí, odborné články, odpovědi na často kladené dotazy, informační listy, tiskové zprávy, aktuality apod. Tato internetová stránka je **denně** aktualizována a v průběhu roku 2003 zaznamenala **zásadní renovaci**. Jejím kladem je především **větší přehlednost a významný nárůst zveřejňovaných informací**, včetně článků, přednášek předsedy a rozhovorů uveřejněných ve sdělovacích prostředcích.

Informace vydávané OTI jsou určeny širokému spektru příjemců. OTI spolupracuje mj. s **odbornými právníckými a ekonomickými časopisy** doma i v zahraničí. V denním tisku je pak o práci Úřadu informována široká veřejnost. V roce 2003 byl také zaznamenán zvýšený zájem zahraničních

médií. Velký rozhovor s předsedou Úřadu Josefem Bednářem přinesl například rakouský deník Die Presse.

Především odborné veřejnosti a novinářům jsou určeny **Informační listy**, které byly v roce 2003 zaměřeny mj. na následující témata: veřejné zakázky, distribuce a servis motorových vozidel, problematika tzv. bid-rigging (kartelové dohody při zadávání veřejných zakázek), legislativní změny, hospodářská soutěž a profesní sdružení.

O činnost Úřadu se veřejnost stále více zajímá. Svědčí o tom počet článků a zmínek v tisku, který se oproti předcházejícímu roku **zvýšil** zhruba o deset procent. Týdenní průměr představoval v roce 2003 více než sedmdesát článků publikovaných o práci Úřadu ve sledovaných médiích, což představuje více jak 3 500 článků za rok. Domácí i zahraniční média publikovala desítky autorských článků, rozhovorů a stanovisek předsedy. K závažným případům pořádá Úřad brífinky, kde jsou zároveň novinářům poskytovány tiskové zprávy.

Úřad vede také **kartelový rejstřík**, v rámci něhož jsou evidovány údaje o dohodách, z jejichž zakazu Úřad povolil, prodloužil nebo zrušil výjimku, a dohodách, u nichž Úřad určil, zda podléhají zakazu. Kartelový rejstřík je veřejný a je v elektronické podobě umístěn na www.compet.cz.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Joštova 8, 601 56 Brno,
Česká republika

telefon: +420 542 161 111

fax: +420 542 210 023

e-mail: posta@compet.cz

webové stránky ÚOHS: www.compet.cz